Digitized in 2006
by
Thrinaina Informatics Ltd, Secunderabad, A.P., India.
(http://www.thrinaina.com)

From the original owned by
Sundarayya Vignana Kendram
and its partner Institutions

as part of the
British Library Endangered Archives Programme
supported by the
Lisbet Rausing Charitable Fund

Except for individual research purpose
any reproduction should be made with
written permission from the

Sundarayya Vignana Kendram,
1-8-1/B/25/A, Bagh Lingampally, Hyderabad - 500 044
Andhra Pradesh, India

COPYRIGHT STATEMENT

The copyright laws of the United States (Title 17, United States Code) and of India (Copyright Act of 1957) govern the making of photocopies or other reproductions of copyrighted material including foreign works under certain conditions. In addition, the United States extends protection to foreign works by means of various international conventions, bilateral agreements, and proclamations.

Under certain conditions specified in the laws, libraries and archives are authorized to furnish a photocopy or other reproduction. One of these specified conditions is that photocopy or reproduction is not to be used for any purpose other than private study, scholarship, or research. If a user makes a request for, or later uses, a photocopy or reproduction for purposes in excess of "fair use," that user may be liable for copyright infringement.

These institutions reserve the right to refuse to accept a copy order if, in their judgment, fulfillment of the order would involve violation of the copyright laws of the United States or India.

సీతారామయ్య, అ.

సముద్రయానము

చెన్నపట్టణము, 1915

Record no. 575

Sītārāmayya, A.

Samudrayānamu

Cennapaṭṭaṇamu, 1915

Record no. 575

SUNDARAYYA VIGNANA KENDRAM
1-8-1/B/25/A, Bagh Lingampalli
Hyderabad – 500 044, Andhra Pradesh, India

Bibliographic Record Target

సీతారామయ్య, అ.

సముద్రయానము / గ్రంథకర్త అ. సీతారామయ్య.- చెన్నపట్టణము : ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 1915.

(1), 63 p. ;22 cm.

Record no. 575

Sītārāmayya, A.

Samudrayānamu / granthakarta A. Sītārāmayya.- Cennapaṭṭaṇamu : Āṃdhrapatrikā Kāryalayamu, 1915.

(1), 63 p. ;22 cm.

Record no. 575

35 mm microfilm

Image placement: IA IIA IB IIB

Date filming began:

సారస్వతనికేతనము.
వేటపాలెం
పుస్తకము పేరు సముద్రయానము
గ్రంధకర్త ____________
పుస్తకము సంఖ్య ...1910. వర్గసంఖ్య ....

సారస్వత నికేతనము, వేటపాలెం.

294.2

గ్రంధసంఖ్య. 1910

యీగ్రంధమును యిందుక్రింద కనబరచబడిన యుండు తేదిలోపల వాపసుయివ్వవలెను.

6-42

సముద్రయానము.

294.2
సీతా - సము.

గ్రంథకర్త

అ. సీతారామయ్య.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమునందు

ముద్రితము.

చెన్నపట్టణము.

1915.

ఓమ్.

చిన్ననాటనుండి యాటపాటల నాసహవాసినియై ననుఁజేపట్టి, ఎంతటి కష్టదశయందున్నను నాసహనివాసమే నాకలోక నివాసమ్మని నన్ను మన్నించుచు నన్ను భూతలస్వర్గాధి నాథుం జేసి, 'ప్రియా! హిందూస్త్రీల విద్యకును, మతమునకును, బద్ధకంకణులమై మనము పనిచేయవలయుసుమీ'యని నను ప్రేరేచి, దైవయోగమున ననువిడనాడి ఈశ్వరసాన్నిధ్యము నందిన నాసహధర్మచారిణి, నాయనుంగు నెచ్చెలి, పున్నమాంబ, స్మరణార్థముగ నీ చిన్ని పొత్తము నర్పించుచున్నాడ.

గ్రంథకర్త.

భూమిక

కలియుగారంభమయి యిప్పటికి 5015 సంవత్సరములు గడచినవి.

కాలక్రమమున నశించినకళలు పునరుజ్జీవము బొందుచున్నవి. జనసంఖ్య వృద్ధియగుచున్నది. నవశక్తి ప్రజ్వరిల్లినది. అంధకారకూపమున జ్ఞానజ్యోతి వెలిఁగింపబడినది. తమసము నల్దెసల తరుమబడుచున్నది. ప్రాచీననాగరికత గౌరవింపబడుచున్నది. తమదేశపు పూర్వౌన్నత్యముఁ దెలిసికొన జనులు ప్రయత్నించుచున్నారు. పూర్వాచారముల బాటించుచున్నారు. నవీనాచారముల నిరసించుచున్నారు. జాతి మత విషయముల నెఱుంగ నుత్సుకులై యున్నారు. ఆగంతుకాచారముల నణగద్రొక్క జూచుచున్నారు. చరిత్రలవలన నిజస్థితుల సిద్ధాంతీకరింప నుంకించుచున్నారు. గాథల కడద్రోయుచున్నారు. సత్యాన్వేషణము జేయుచున్నారు. మహర్షుల ఉన్నతగుణముల నాదర్శములుగ జేసికొనుచున్నారు. నిమ్నజాతులుద్ధరింప బడుచున్నవి. అన్నిమతములకును పరస్పరానురాగము ప్రబలుచున్నది. జనులు మూఢవిశ్వాసముల బోదోలుచున్నారు. శుద్ధప్రేమ మలవరుచు కొనుచున్నారు. దేశమునందు నూతనోత్సాహము వర్షించినది. ఆశాంకురములు తలలెత్తినవి. నవీనోద్యమములు చిగిరించినవి. దివ్యజ్ఞానసూర్యోదయమున యువకుల విశాలహృత్పంకజములు వికసించినవి. ఉత్తమమార్గములు వెదకబడుచున్నవి. స్వోత్కర్ష నశించినది. పూనిక హెచ్చగుచున్నది. ఉత్సాహపూరితులగు యౌవనులు దేశాటనము జేసి కర్మవిద్యల నభ్యసించుచున్నారు. కర్మాగారముల నెలకొల్ప కృషి జేయుచున్నారు. ఇట్టితఱి మనదేశమున, ముఖ్యముగ నాంధ్రరాష్ట్రమున కొన్నిమతవిషయికచర్చలు

బయలువెడలినవి. సముద్రయానము రజస్వలావివాహము, వింతతూద్వాహము, స్త్రీస్వాతంత్ర్యదానము స్త్రీవిద్యమున్నగు విషయములు ప్రధానములయి యాందోళనము గలిగించినవి. కర్మిష్ఠులగు వేదవిదు లొకవంక నిరసించుచున్నారు. సంస్కర్త లొక్కుమ్మడి కార్యక్రమముల సూచింపుచున్నారు. కర్మరహితులగు వేదాంతు లుదాసీనులయ్యున్నారు. ఇదమిత్థమను సిద్ధాంతము జేయ బడలేదు. ఉపన్యాసములపయి నుపన్యాసములును, గ్రంథములపయి గ్రంథములును ఖండనమండనముల దర్కించుచున్నవి. ఇట్టిప్రశ్నముల నిర్ణయింప వైదికశ్రేష్ఠులు సమర్థులు. ఈ కాలమున వేదాధ్యయనము తగ్గిపోయినది. అధ్యాపకులు అరుదుగ నున్నారు. మతవిషయముల నిర్ణయింప మతగ్రంథములే సాధనములు. ఇట్టిగ్రంథసాహాయమున నొక్కొక్కప్రశ్నమును సమర్థించిచూచినంగాని సత్యము తేలదు. విచారింపకయే కడద్రోయుట జాతీయజీవనమునకు భంగకరము. ఇందుకు నేనుసమర్థుడనని నాతలంపుగాదు కాని యొక్కొక ప్రశ్నమును స్వమతానుగుణముగ వితర్కించిచూచుట కర్తవ్యమని యెంచియిందు మున్ముందు సముద్రయానవిషయమున నేనెఱింగినది వ్రాసినాడ. ఇందుకు నన్నుప్రేరేపించినది మతాభిమానము దక్క వేరొండుగాదు. ఇందభిప్రాయ భేదములున్నను, యిందుదహరిపబడిన విషయము లెంతవరకు సమంజసములో పాఠకులే నిర్ణయించుకొన సమర్థులు.

మదరాసు,
27-7-15.

అ. సీతారామయ్య.

సముద్ర యానము

ప్రథమ ప్రకరణము

ఆర్యులు సముద్రయానము చేసిరా ?

అఘటనఘటనాసమర్థులు, ఆదిమపురుషులు, అనన్యసామాన్యశేముషీవిశేషులు, ఆర్యులు. అట్టివా రెఱుంగని విషయ మొక్కటియైన నుండగలదా? అట్టిసంశయమున కవకాశము గలుగునెట్లు? వేదాధ్యయనము లేకపోవుట, చరిత్రల జదువకుండుటగాక. ఐహికాముష్మిక విషయములయందు వారు జర్చింపకమానిన యంశ మొక్కటియు లేదు. వారనుభవించని సుఖము, వారికిం దెలియని శాస్త్రము, వారడుగిడని భూభాగము లేవు. ఇట్టిప్రజ్ఞాననిధులు సముద్రయానము చేసిరాయని ప్రశ్నించుకొనుట హాస్యాస్పదము. సముద్రయానము చేయుటేమి సముద్రమథనమే చేసిరి. వారే సముద్రయానము చేసియుండని పక్షమున ప్రపంచమున సముద్రయానమను పదమే మృగ్యమై యుండనోపు. వేదములవలన సముద్రయానము వారికి మిక్కిలి సంతోషదాయక మయినదియు, పవిత్ర మయినదియునని స్పష్టమగుచున్నది. ఈ విషయము ముందు మూడవప్రకరణమున నిరూపింప బడగలదు. ఇక చరిత్రలవలన మొట్టమొదట వారే సముద్రముపై తేలగలకొయ్యతెప్పల గట్టినట్లు తెలియనయ్యెడి. మనుస్మృతిలో ననేకభాగముల సముద్రమునందు ఓడలనడపుటయందు నిపుణులగువారింగూర్చియు, ఎగుమతి దిగుమతులగు సరకులంగూర్చియు జెప్పబడి యుండుటచే అంతకు పూర్వకాలమునుండియు ఆర్యులు

సముద్ర ముపయి ప్రయాణములు చేయుచున్నట్లు స్పష్టపడుచున్నది. మనుస్మృతి భారతకాలముననే అనుష్ఠానము నందున్నట్లు చరిత్రకారులు నిర్ణయించి యుండుటచే నిందుజెప్పబడిన సముద్రయాన సంబంధవిషయము లంతకుముందుకాలమున ననుచరణలోనున్నట్లు తలంచవలసియున్నది. బాహ్లీక, పహ్లవ, చీనా, కిరాత, దరదదేశము లార్యులచే జయింపబడినవి. ఆ దేశములందార్యులు రాజ్యముచేసి యున్నారు. అయినను ఈ దేశములన్నియు ఆసియాఖండమునకు జేరినవగుటంజేసి మెట్టమార్గముల బోయియుండనోపుదురని మనమీప్రశ్నమును సమర్థింప జూచెదమేని ఆఫ్రికాలోని ఐగుప్తము, ఐరోపాలోని యవనదేశము, రోమకదేశము, గ్రేటుబ్రిటను, అమెరికాలోని మెక్సికో, మధ్యయమెరికాలో పెరూ, మున్నగుదేశముల నార్యులు నివసించియున్నట్లు పురాణములేగాక చరిత్రలుసయితము జెప్పుచున్నవి. ఈ దేశములకు సయితము మెట్టమార్గములనే బోయియుందురని యెదమా! అట్లనుటకు వలనుపడదుగదా! మహాసముద్రపరివేష్టితమై పెద్ద ద్వీపములవలెనున్న అమెరికా, ఆఫ్రికా, గ్రేటుబ్రిటను మున్నగు భూభాగములకు నావయాత్ర చేయనిదే నాయాప్రదేశముల కండ్లనైన జూడలేముగదా! మరియుమనదేశపు ఆర్యసంతతి రాజులనేకద్వీపముల జయించినట్లు మన పురాణగ్రంథములందు జెప్పబడి యున్నది. అట్టిప్రదేశములకు నావయాత్ర జేయక నెట్లుజైత్రయాత్ర జేసిరి? మతబోధకులు పెక్కండ్రు పెక్కుద్వీపములకు బోయినట్లు మతగ్రంథములవలన దెలియవచ్చుచున్నది. హింద్వార్యులు ప్రపంచమునందలి అన్నిదేశములతోను వ్యాపారముచేసినట్లును, అన్నిరేవుపట్టణములందును హిందూదేశపుటోడలు నిలిచియుండుచుండెననియు దేశచరిత్రలు చెప్పుచున్నవి. ఆర్యుల నాగరికతయు, ఆర్యుల న్యాయము, ఆర్యులధర్మశీలతయు, ఆర్యులఔదార్యము, ఆర్యులశౌర్యము, ఆర్యుల భాషయు, ఆర్యులమతము, ఆర్యులపాలనము, ప్రతిజాతియందును,

ప్రతిదేశమునను నెలకొల్పబడినవి. ఇవన్నియు ఆర్యులరాకపోకలు లేకనే, ఆర్యులతో సంబంధములేకనే యన్యదేశములలవరచుకొనగలిగియుండునా? స్మృతులలోను పురాణములలోను నీవిషయము ప్రస్తావింపబడును. ప్రకృతకాలమున నాగరికాగ్రగణ్యులని పేరొందిన పాశ్చాత్యవిద్వద్వరు లేమని యభిప్రాయమిచ్చియున్నారో కొంతవరకు విచారించుటమంచిది. కల్నల్ టాడ్ తన రాజస్థానమున (రెండవ వాల్యూం 218 పేజి) "It is rediculous with all the knowledge now in our possession, to suppose that the Hindus always confined themselves within their gigantic barriers, the limits of Modern India" నిట్లు జెప్పియున్నాడు. హిందువులనుగుఱించి మనకింత తెలిసియుండియు నింకను హైందవులు వారి దుర్గమసీమలం దాటక కూపస్థమండూకంబులుంబోలె హిందూదేశమునందు మాత్రమే పొరలుచుండిరని తలంచుట కేవలమాభాసము" అని వ్రాసియున్నాడు. ఇటులనే సర్ డబ్లియు. జోన్సు వారును, మిస్టర్ ఎలిఫిన్ స్టన్ వారును, పీకాక్ మున్నగువారందరును హైందవమతమును నాగరికతనుగురించి వ్రాయుచో ప్రతి దేశమునను ఆర్యులను గురించి చెప్పియున్నారు. ఇట్లెన్నివిధముల నాలోచించినను అర్యులు ద్వీపాంతరములకుంబోయి భాషాంతరుల మధ్యమున జేరి మతాంతరులతోగూడ నివసించిరని నిస్సందియముగ దెలియుచున్నది.

మరియు నౌకానిర్మాణశాస్త్రమను నొక గ్రంథము సంస్కృతమున చక్కగ వ్రాయబడియున్నట్లును, అందుఓడలు ఎన్నివిధములుగ కట్టబడునదియు నేయేవిధపుటోడనేయేపేరం బిలువబడుచువచ్చినదియు, నేయేరకపుటోడ నెట్టెట్టిసమయముల నెందెందునకుపయోగింపబడుచుండినదియు, నందు చక్కగ వర్ణింపబడియున్నట్లు దెలియవచ్చుచున్నదిగాని ఆపేరిటిగ్రంథముమాత్ర మెచ్చటను గానవచ్చుటలేదు. ఇట్లు ఆర్యులచే ప్రారంభింపబడి, ఆర్యులచే

బంపొందిన నౌకాయాత్ర నేటికీరీతి శశవిషాణంబగుటకు గతంబేమని యాలోచింప దగియున్నది.

మనదేశము నానాశాస్త్రములయందు నభివృద్ధిజెంది సర్వవిద్యలయందును ఉచ్చైస్థితినంది మధ్యందిన మార్తాండునింబలె తన నాగరికప్రభచే నెల్లదేశముల వెలింగించి హిందూదేశమనునామము ప్రతిదేశమునను ప్రాతఃస్మరణీయముగ జేసినకాలము భారతయుద్ధమునకు పూర్వకాలము. ఆనాటిహిందువుల సంస్మరించని వారుండరు. పెరుగుట విరుగుట కొఱకే యన్నట్లు యిఁక హిందూదేశవాసులు క్రమముగ నశించవలసినదే గాక తదన్యము గనుపింపకుండెను. అట్టికాలమున సకల సౌభాగ్యసంపన్నిధానమగు తన స్వదేశమునందే హిందువుడు తనజాతీయ గౌరవముతోపాటు నాత్మగౌరవమును కాపాడుకొన జూడకుండ గలఁడు? అందువలన హిందువుడు హిందూదేశమున హిందువులమధ్యమున తనవ్యక్తి స్వాతంత్ర్యముల నిరూపించుకొని జీవనము జేయుట దుర్ఘటమయ్యెను. మానవ వ్యక్తి జాగ్రదవస్థయందు యొక్క నిమేషకాలమయినను విశ్రాంతింబొంద నేరదు. ఎవనినిజూచినను ఘటికుడే, ఎవనితో ముచ్చటించినను రాజకార్యనిర్వాహణదక్షుడే, ఎవనిం బలుకరించినను నేదో యొక విషయమున ప్రముఖుడే యయ్యుండెను. ప్రతివానికిని స్వాతంత్ర్యేచ్ఛ మెండయ్యెను. ఏదేశమునుజూచినను హిందూదేశము నాశ్రయించి యున్నదియే. ఇట్లగుటంజేసి జనులయందు ఒత్తిడి కలుగజొచ్చెను. స్వతంత్రజీవనమునకయి కొందఱును స్వతంత్రరాజ్యస్థాపనమునకయి కొందఱును, తండోపతండములుగ ఇరుగు పొరుగు దేశములకు వెడలసాగిరి. ఇట్లు వ్యాపారకాంక్షచే కొన్ని తెగలవారు చుట్టుపట్లనున్న దేశముల నివాసముల నేర్పరచుకొనిరి. ఇట్టి తరి హిందూదేశమున ప్రబలస్థితినందిన భరతసంతతి రాజగృహమున రాజ్యకాంక్షచే కలహములు ప్రారంభమయ్యెను. ఆనాటికి పేర్పడ్డ

రాజ్యముల రాజులందరీకలహమున పాల్గొనిరి. ఇరుతెగలును బలవత్తరములయ్యెను. ఒకపక్ష మవలంబించని ప్రభువు ఆకాలమునందనామికుడే. ఈ మహాసంగ్రామమున శాస్త్రవేత్తలు, యోధులు, శూరులు, రాజ్యతంత్రజ్ఞులు నొక్కపెట్టున నశించిరి. జననాశనము జెప్ప శక్యముగాదు. ఈయుద్ధానంతరమున దేశమంతయు స్మశానవాటికవలెనుండెను. ఎచ్చటజూచినను యేడుపులే వినబడుచు వచ్చెను. యౌవనుడగు పురుషుడే కంటికికరువయ్యెను. ఇట్టితరి జేయవలసిన యోచనయేది? దేశమిట్లు నాశనమయిపోవలసినదేనా? అని కాలజ్ఞులగు పెద్దలాలోచించి దేశోద్ధరణమునకయి, కొన్ని నూతనధర్మముల నేర్పాటుజేసి యుండవచ్చును. ఈ దేశపువారు మఱొకదేశమునకు పోరాదని నిషేధించుటయే ఆకాలమున ప్రథమధర్మము. నిజముగ నట్టితరి యిట్టిధర్మమెంతటి మహోపకారియై యుండనోపునో మనమూహింపదగియున్నది. మఱియు శాస్త్రజ్ఞులునశించిరి. ఉన్నవారు చిన్నవారు. అభ్యాసమువలనగాని లభ్యపడని కర్మవిద్య లొక్కసారిగ నడుగంటిపోయెను. ప్రజలయందు ప్రముఖులు లేరు. ప్రభువులయందు విభాగజ్ఞానము లేదు. దేశాభివృద్ధికి జీవమని చెప్పదగు కర్మాగారములు నామమాత్రావశిష్టములయ్యెను. నేర్పెడివారు లేరు నేర్చుకొనువారు లేరు. ఏనాడో కట్టబడిన యోడలు ప్రాతనై ప్రాణోపద్రవకారులయ్యెను. అట్టినావలపై ప్రయాణము జేయుటవలన చేటువాటిల్లుట నిశ్చయము. క్రొత్తవాటిని నిర్మించుకొనశక్తి లేదు. ఇక జననాశనకారియగు నౌకాయాత్రను మాన్పించుటకు మార్గము శాసించుటే. కావున నౌకాయాత్ర జేయరాదని శాసించి యుండవచ్చును. ఇది రెండవకారణము. ఇట్లూహించుటకు తగిన అనుమానములు మనకు స్మృతులయందే కనబడుచున్నవి.

ద్వితీయ ప్రకరణము

సముద్ర యానము చేయుట ఈ కాలమున అవసరమా?

పూర్వులెందఱో బాగుగ నాలోచించి సముద్రయానమును నిషేధించిరిగదా, అట్టి దానిని పునః ఆచరణలోనికిం దెచ్చుకొనవలసిన పనియేమి? అని మనకు దోచకమానదు. మనము కాలమునననుసరించి నడుచుకొనవలయునుగాని, మనననుసరించి కాలము నడువదు. దానము జేయుటచే మోక్షమబ్బునని నమ్మినవాడు ధనహీనుడయినప్పుడు తానుమున్ను ధనవంతుడయియున్ననాడు చేసినరీతి గో, భూ, హిరణ్యదానములం జేయనుంకించిన ప్రయోజనము లేదు. లేదనియతండప్రయత్నుడై యూరకున్నచో త్యాగశీలుడగు నాతని మనసు సంతుష్టినొందదు. యత్నము చేయుటకై యతం డంతరాత్మచే ప్రేరేపింపబడును. అట్టి ప్రేరేపణచే నతడు ధనవంతుడగుటకు ప్రయత్నించును. అట్టిప్రయత్నము నీతిబాహ్యము, ధర్మవిరుద్ధము, కానంతవరకు నిందార్హము గానేరదుగదా! అట్టి ప్రయత్నములవలన తనకుగాని, తనతోడి జీవరాసులకుంగాని హానిగలుగ నంతవరకును, అట్టి ప్రయత్నము తన శక్తికి మించనంతవరకును, అయ్యది సత్ప్రయత్నమేయగుగాని, నిందార్హమగునదిగాని, త్యజింపవలసినదిగాని కాదుగదా! మఱియు తానాచరింపవలసిన విధికృతమగు కర్మయునగుచున్నది. అటులనే విజ్ఞానశీలురగు హిందువులు తమవిజ్ఞానమును కాలక్రమమున గోల్పోయి, ఆయావిషయముల సత్యాసత్యంబుల నెరుంగలేక, స్వశక్తిం దెలియనేరక, ఐశ్వర్యములంగోల్పోయి, కృషులనైన జేసికొనలేక కూపస్థమండూకములపోల్కి నజ్ఞానస్థితినున్న

తరి తమ భావిస్థితిని బాగుజేసికొన ప్రయత్నించుట యవసరము కాదా? అట్టి ప్రయత్నము వారిటనుండి యేలచేయరాదు? పరదేశములకేగవలసిన బనియేమి? అని ప్రశ్నింపవచ్చును. ఐహికమున మనము జేయు ప్రయత్నములు రెండు విధములుగనున్నవి. దేహసంబంధమొకటి, ఆత్మసంబంధమొకటి. ఇందు మొదటి దాని ననుసరించి మనము పొందగలట్టివి ప్రపంచ సౌఖ్యములు. కృషివలన దేహపోషణమునకు నాహార పదార్థములు సమకూర్చుకొనుట, వినోదమునకయి తరుగుల్మ లతాదులబెంచుకొనుట, అందమునకయి సువర్ణము, రజతము, రత్నములు మున్నగు ఖనిజముల ననేక చిత్ర విచిత్రపు పనితనపు నేర్పుచే నాభరణములుగ జేసికొని ధరించుట, శీతవాతాతపాపనయనార్థమయి విశ్రమగృహముల విహారమంటపముల నిర్మించుకొనుట తన దేశమునం జిక్కని వాటికయి పరదేశముల కుంజని దెచ్చుకొనుట, తన్మూల్యమునకయి తత్తద్దేశముల నలభ్యములగు వస్తువుల తన దేశమునుండి పంపుట, ఇట్టి మనోవృత్తుల ననుసరించి తగువిద్యల నలవరచుకొనుచుండుట. ఇందన్నిటికన్న మిన్నయగు విద్య వశీకరణశక్తి ఈవశీకరణము రెండు విధములు. అద్భుతమగు దేహబల సంపన్నతచే లోకులభయభ్రాంతులంజేసి లోబరచుకొనుట, మాటలనేర్పుచే వశముజేసికొనుట. ఇట్టి వశీకరణ ప్రజ్ఞలంగలవాడే ప్రభువయ్యెడి. ఇట్టి ప్రభుత్వమువలనం గలుగు విశేష సౌఖ్యములువేరు. ఇట్లొకొక్క శక్తియు కాలక్రమమున నొకొక్క వ్యక్తియందు విజృంభించి ఉచ్చైస్స్థితి నందుచుండును. తుద కొక కాలమునకు అట్టిశక్తియొక వ్యక్తియందు పరిపూర్ణతం గాంచును. అప్పటినుండియు నావ్యక్తిపేరశక్తియు, శక్తిపేరవ్యక్తియు ప్రఖ్యాతింగాంచును. అట్టి వ్యక్తియు, వ్యక్తియుండు చోటును విశేషమగు బాగడికంగాంచు. సామాన్యులకు నలభ్యమగు నొక విశేషశక్తిని పట్టుదలమెయి ప్రయత్నమూలమున నభ్యాసముజేసి వశపరచు

కొనుటకు బుద్ధిమంతుడగు ప్రతివాడును తాను ఇహలోకమునకు సంబంధించియున్నానని యనుకొను పర్యంతము, యోచింపకపోడు. ఇయ్యది స్వయంకృషివలనగాక, శిక్షవలనను ప్రత్యక్ష ప్రమాణముల వలనను సులభగ్రాహ్యమగు. అప్పుడే యొకడు తనజీవితకాలమున, నట్టి విద్యను తన నాటికన్న నెక్కువసులభబోధ్యముగనో, సులభగ్రాహ్యముగనో, విశేషవిషయ యుతముగనో జేయ సమర్థుడగును. లేనిచో తాను జూచుచున్న దానిని తానే గ్రహించుకొనుట కొంత కాలమునకుగాని యలవడదు. అట్టి దాని వ్యుత్పత్తి నిర్మాణములంగూర్చి చర్చించుకొనుటకును నిర్ణయించుకొనుటకును మరి కొంత కాలము సరిపోవు. ఈలోపుగ జరాభారముపై బడుటయో, ఆయుఃప్రమాణము సరియగుటయో సమీపించు. అందువలన శిక్ష యవసరము. ఇటులనే మనకు స్థూలదృష్టికిం గోచరముగాక జ్ఞానేంద్రియ గోచరమగు విషయముల పర్యాలోచనం జేయుటయే ఆత్మసంబంధము. మనము జేయు పనులయొక్క ఐహికసంబంధ పర్యవసానస్థితి నిరూపణమే ఆత్మసంబంధముం గూర్చిన యాలోచనకు ప్రథమఘట్టము. ఇందువలన నీ రెండును ఎడతెగనిసంబంధము గలిగియుండును. ఇయ్యది యొంతవఱకును స్థూలదృష్టికి గనుబడని సంగతులను, ఆగంతుకవ్యాపారములను, విశేషముగ విచారించుచుండును. కాని విద్య, కృషి, ఆశ్రయణము దేహవిషయమున నెంతవరకు అవసరములో నీవిషయమున నంతటి యవసరములే. ఈవిషయమును మనమాదర్శనముగ నుంచుకొని ప్రకృత విషయమగు సముద్ర యానము మన కిప్పుడేల యవసరమయ్యెను? పరదేశములకేగుట యేల? అని విచారించుకొందము. మున్ముందుగ మన మెట్టివారమో, మధ్యకాలమున నెట్లుంటిమో, ప్రకృతకాలమున మన మెట్లున్నామో భావికాలము మన కెట్లుండగోరెదమో కొంచము విచారించుదము. మొదటి ప్రకరణములో జెప్పబడిన రీతి మన పూర్వులగు ఆర్యులు, ప్రతివిషయమున

నప్రతిహతులనియు, ప్రపంచమునకు ప్రతివిద్యయందును వారు పెట్టిన భిక్షయనియు, నిట్టి కీర్తిని వారు సంపాదించుటకు గారణములు వారి మేధస్సు మనోనిశ్చలత దూరదృష్టియనియు, వీనిఫలితము కర్మవిద్యల రూపమున మనమనుభవించుటయేగాక యన్ని దేశముల వారల కందిచ్చుచుంటిమనియు, అట్టి రుచిని విడనాడనేరక నానా దేశములును మన దేశము నాశ్రయించుకొనియుండెననియు జెప్పదగియున్నది. ఇట్లెన్నియో వేల వత్సరములక్రిందటనే మన పూర్వులెన్నియో సహస్రవత్సరములు లక్ష్యలక్షణ యుక్తముగ నిశ్చయించి తత్తద్విషయముల నిర్ణయించి, తమ సంతతివారి పురోభివృద్ధి నాసించి, తమ దేశోన్నతి నుద్దేశించి, ఆయాశాస్త్రానుభవ జ్ఞానామృతమును గ్రంథములనింపి మనకై దాచియుంచిరి. ఇప్పుడా యమృతమును మన యజ్ఞానవశమ్మున సముద్రములంబడవైచుకొంటిమి.

మధ్యకాలమున అనగా భారత యుద్ధానంతర మాదిగ మహమ్మదీయ దండయాత్రల పర్యంతము మనయందీర్ష్యాసూయలు ప్రబలి సోమరితనమంకురించుటం జేసి కర్మ విద్యలనుండి విద్య నేర్పరచి పరదేశములకుం దరిమివైచితిమి. విద్యాహీనమగు కర్మవిద్య నలవరచుకొనుటచే నానాటికి యోచనాశక్తియే నశించి కర్మలచే కృశించి, దారిద్ర్యముచే శోషించి, కష్టములు ముప్పిరిగొన ననదలమై మానప్రాణధనంబుల బరులకొప్పగించి, మాన ప్రాణసంరక్షణార్థమునకు కావలసిన ప్రతివస్తువునకును బరులకు దోసిలొగ్గి యబలలస్థితి నందితిమి. ఇక ప్రకృతముననన్ననో మనకొక అవసరమే లేదు. దాణివాసపు రాచకన్నియలకుం బలె మనకొక కష్టము లేకనే సర్వమును మన యింటివాకిండ్ల ముందరను, దొడ్డి పెరళ్లయందును లభ్యములగుచున్నవి. దీనికి కారణము చల్లని ఆంగ్లేయు పాలనమునకన్న వేరుగ జెప్పనలవిగాదు. ఏదిజూచినను సౌకర్యమే. వండనిదేయన్నమును వడకనిదే గుడ్డయు దొరకుచున్నవి. ఇంతకన్న మహద్భా

గ్యము మన కేమిగావలె. భూతలముననే స్వర్గ సౌఖ్యము ననుభవించుచున్నాము; వియద్గంగవలె యేడంతస్థులమేడపైన కోరినచోటికి కోరిన తఱి పానీయోదకము వచ్చుచున్నది. విద్యుద్దీపములు చీకటినలుపో తెలుపో తెలియనీయకుండ జేయుచున్నవి, అయోమార్గములు దేశదేశములకు దూరమే లేదని చెప్పించుచున్నవి. ఇకమనము గోరదగిన సౌఖ్యమేమియు లేదు. కాని నిజముగ నాలోచించినచో మనము పంజరస్థితశుకములట్లు దయాళురగు ప్రభువులు మనకొడగూర్చిన సౌఖ్యముల మేరనయిన దెలిసికొనజాలకున్నాము. మనకుం దెలియని యొకవస్తువు మనకు జిక్కినప్పుడు దాని వర్ణమును మనమిదివర కెఱింగిన వానితో సరిపోల్చుకొనుటకు సహజముగ మనము ప్రయత్నింతుము. అట్టి ప్రకృతినైజగుణము సయితము మనయందులుప్తమగుచున్నది. మనమెన్నిటినో జూచుచున్నాముగదా! యొక్కదానినయిన మనము దెలిసికొన బ్రయత్నించుచున్నామా? అట్లు ప్రయత్నించిచూచుట మనకు అవసరముకాదా? ఈకాలమున మానవునికిహలోకమున గావలసిన సౌఖ్యముల సమకూర్చుకొనుటకై జేయదగిన ప్రయత్నములలో ప్రపంచమునందలి యన్నిదిక్కులవారికన్న పాశ్చాత్యులు నేటు. వారు పెక్కు సంవత్సరములనుండి లెక్కలేనిచిక్కులకులోనయి, కష్టపడి సర్వ విద్యల సాధించియున్నారు. అట్టివారితో సహవాసమున వారివలన విద్యల నేర్చుకొనుట యోచనార్హుడగు ప్రతిమానవునికిని యవసరము. వారివద్ద నేయననేల విద్య నేర్చుకొనుట కెవరివద్దనైననేమి? స్మశానవాటికయందుపడియున్న వజ్రమునుజూచిన వదలివత్తురా? ముండ్ల పొదలలోనున్న మల్లెపూవులకు పరిమళముగలుగదా? పరిశుద్ధవస్తుగ్రహణమునకు స్థలవివక్షుతయు, పరిశుద్ధ గుణగ్రహణమునకు నాకారవివక్షుతయు ననవసరములు. అట్టిచో మనము విజ్ఞానమును సంపాదించుకొనవలెనన్నను, తోడిదేశములవారితో తలయెత్తిమాటలాడవలెనన్నను మనయందలి యవివేకపుటబలత్వమును వదలుకొని

ముసుకుపీడి ముందరికివచ్చి లోకమిప్పటి కెంతవరకు మనకన్న మించిపోయినదియు గ్రహించుకొని అనతికాలమున ప్రపంచజీవికయందు వారితో సమానులము కావలసియున్నాము. అట్టివిద్యలు పాశ్చాత్యదేశములయందభివృద్ధిలోనున్నట్లు ప్రాగ్దేశముల లేకుండుటంజేసి మనము పాశ్చాత్యదేశములకు బోకతప్పదు. అందుకు సముద్రయానము జేయక తీఱదు. మఱియు భగవదంశ లేనివాడు పృథివీశుడు గానేరడని మన మతగ్రంథములందు జెప్పబడియున్నది. ప్రభువును దర్శించుట భగవంతుని దర్శించుటయే యని మన మతప్రవర్తకులు బోధించి వ్రాసియున్నారు. పాలితులు బిడ్డలును పాలకుడు జనకుడు నని హైందవుల విశ్వాసము. ఆసేతు శీతనగమధ్యస్థంబై భూతల స్వర్గమని ఖ్యాతింగాంచిన యీ మన హిందూదేశ మాంగ్లేయులచే పరిపాలింపబడుచున్నది. ధీరగుణుండగు మన జార్జి ప్రభువరుం డింగ్లాండునందు సింహాసనాసీనుడై యున్నాడు. అమ్మహా చక్రవర్తిం దర్శించి మన శుభోదంతముల, కష్టనిష్ఠురముల నమ్మహా మహునకు విన్నవించుకొనుట మన విధి. ఇంగ్లాండు మహా సముద్రమధ్యమున నున్నది. నావ యాత్ర జేయనిదే పోజాలము. పోరాదనుట ధర్మ విరుద్ధము, మతనిరసనమునగు. పోకుండుటయవివేకము. కావున తప్పక సముద్రయాన మవసరము.

తృతీయ ప్రకరణము

సముద్రయానమును గుఱించి వేదములయం దేమి చెప్పబడియున్నది

ఇప్పటి మనప్రశ్న కేవలము మతవిషయికప్రశ్న. మనది ఆర్య మతము. ఆర్యమతమునకు ఆధారము వేదము. వేదము సంస్కృతభాషయం దుండుటచేతను, ఇతరభాషలలోని కింతవరకును పరివర్తితమై యుండకపోవుటం బట్టియు, సంస్కృతభాషకు దాదాపు వెయ్యి సంవత్సరములనుండియు ఆదరణము తగ్గుచువచ్చినందునను, సంస్కృతభాష నేర్చినవారు సయితము వేదము నేర్చుటకుగాని, చదువుటకుగాని వీలు లేని కొన్ని కట్టుబాట్లు ప్రకృతకాలమున నాచరణలో నుండి యుండుటచేతను, ఆర్యసంతతివారికైనను సర్వజనవేద్యము గాకపోయెను. వేదము నాలుగు భాగములుగ నాలుగు పేళ్లను పిలువబడుచున్నది. ఈ నాలుగింటియందు ఋగ్వేదము ప్రాచీనమయినది. ఇంతకన్న మతమును గురించి వ్రాయుటకు యిది తరిగాదు. ఇది మతస్వరూపము నెఱింగి అందలి యొకప్రశ్నము సాధువా? అసాధువా? యని చర్చించుటకు సమకట్టినవారికి సంబంధించినదగుటచే నింతట విరమించి కర్తవ్యము జూచుకొందము.

ఋగ్వేదము

అ ౧. మం ౧౭. సూ ౧౧౬.

ఋ. 3.

తుగ్రోహభుజ్యు మశ్వినోదమేఘే రయింనకశ్చిన్మమృవా అవాహాః।
తమూహథు ర్నౌభిరాత్మన్వతీభి రంతరిక్షప్రుద్భి రపోదకాభిః॥

ఋ. ౪.

తిస్రఃక్షపస్త్రిరహా తివ్రజద్భి ర్నాసత్యాభుజ్యు మూహథుః పతంగైః।
సముద్రస్య ధన్వన్నార్ద్రస్య పారే త్రిభీరథైః శతపద్భిః షళశ్వైః॥

ఋ. ౫.

అనారంభణే తదవీరయేథా మనాస్థానే అగ్రభణే సముద్రే।
యదశ్వినా ఊహథుర్భుజ్యు మస్తం శతారిత్రాం నావమాతస్థి వాంసమ్॥

అశ్వినులకు ప్రీతిపాత్రుడయిన తుగ్రుడను రాజర్షి ద్వీపాంతరమందలి శత్రువులు గలిగించు నుపద్రవముల నడంచివారల జయించి ప్రజలకు స్వస్థతచే కూర్చుటకయి తన పుత్రుడగు భుజ్యుడనువానిని సేనలతో నావపై బంపెను. ఆనావ సముద్రమధ్యమున బహుదూర మేగి, యచట పెద్దగాలివాన తటస్థింప, బద్దలయి పోయెను. అందుచే నావలోనివారికి ప్రాణభయము గలిగెను. అంత నా రాజర్షిపుత్రుడు తమకు ప్రియదేవతలగు నశ్వినీదేవులంగూర్చి ప్రార్థింపఁగా కరుణామయులగు వారిరువురును ప్రత్యక్షమయి, పరివారసమేతముగ భుజ్యుని తేలికమైనదియు, మునుగనిదియునగు తమయోడపై నెక్కించుకొని మూడుదినములలో సురక్షితముగ వారిని వారి రాజ్యమునకు జేర్చిరి.

౧ మం. ౨౫ సూ. ౭ ఋ.

వేదాయో వీనాం పదమం తరిక్షేణ పతతామ్ వేదనావః సముద్రియః॥

అంగీరసపుత్రుడగు శునశ్శేపుడు యజ్ఞశాలయందు యూపస్తంభమునకు గట్టివేయబడి యుండినపుడు, అమ్మహర్షి భయాకులితహృదయుండై తనను బంధవిముక్తుని జేసి కాపాడుటకొరకు సూర్యునిచే జెప్పబడిన రీతి వరుణదేవునిట్లని ప్రార్థింపుచున్నాడు. వరుణుడు

అనేకములగు సుగుణములను గలిగినవాడనియు, అద్భుతశక్తులం గలిగినవాడనియు స్తుతింపుచు, అమ్మహానుభావునియందలి విశేషశక్తులలో నొకటిగ "ఆకాశమున సంచరించు పక్షులజాడను, నీటదిరుగు నోడలజాడను నెఱుంగు వరుణుడు మమ్మీబంధము నుండి విడిపించుగాక." యని నుతింపుచున్నాడు.

౧ మం. ౫౬ సూ ౨ ఋ

తమ్ గూర్తయో నేమన్నిషః పరీణసః
సముద్రం నసం చరణే సనిష్యవః
పతిం దక్షస్య విదథస్యనూ సహో
గిరింనవేనా అధిరోహ తేజసా

యజ్ఞములయందు స్తోతలు యీ చమసపాత్రయందు సోమ్మమును సిద్ధపఱచి యజ్ఞపతియగు నింద్రుని సోమపానము జేసి తమకు ఫలప్రాప్తిని గలిగించుటకయి యధ్వర్యులు, స్తోతలు, నింద్రు నధిష్ఠించుచున్నారు, ఇందు వీరి స్వాభిమత మిట్లు వర్ణింపబడినది.

"వర్తకులు వ్యాపారమునకయి నోడ నెక్కి సముద్రముమీద ప్రయాణము చేయుగీతి స్తోతలగు యజమానులును ధనాపేక్షకులయి ఇంద్రుని గొనియాడెదరు. ఓస్తోతా! స్త్రీలు తమకు వలయు పుష్పముల కొరకు పర్వతముల నెక్కునట్లు నీవును ప్రవృద్ధమగు యజ్ఞమునకు పాలకుడును, బలవంతుడు నగు ఇంద్రుని దేవతాప్రీతికరములగు స్తోత్రములతో నుతింపుము." అని వ్రాయబడియున్నది.

౭ మం, ౮౮ సూ. ౩ ఋ

ఆయాద్రుహావ వరుణశ్చ నావం
ప్రయత్సముద్ర మీరయావ మధ్యం
అధి యదపాంస్నుభిశ్చ రావప్రప్రేంఖ
ఈంఖయావహై శుభేకం॥

వశిష్ఠుడు వరుణునిం గూర్చి స్తుతింపుచు నా వరుణదేవుని నిట్లని కోరుచున్నాడు.

"ఎప్పుడు వరుణుడు నాకుప్రసన్నుడగునో, ఎప్పుడు నేనును వరుణుడును నావనధిష్టించెదమో ఎప్పుడు సముద్రమధ్యమునకు నావ నడుపుకొని పోయెదమో, ఎప్పుడు నీటిపయి పోవుచుండు యితర నావలతో సంచరించెదమో అప్పుడు డోలికాయమానమగు నావయం దానందముగా నూగాడింపబడుచు, అలలచే నోలలాడింపబడుచు సంతోషముగా నుందుము"

అని నుతింపగా వశిష్ఠునకు వరుణుడు ప్రత్యక్షమయి,

౭ మం. ౮౮ సూ. ౪ ఋ

వశిష్ఠం హ వరుణోనా వ్యాధాదృషించకార స్వపామహోభిః।
స్తోతారం విప్రఃసుదినత్వే అహ్నాంయాన్ను ద్యావస్తత నన్యాదుషాసః॥

స్తోత్రమునకు సంప్రీతుడయి వసిష్ఠుని నావపై నెక్కించుకొని నావయందు వారికి గావలసిన రక్షణము నేర్పాటుజేసి వారిని కొన్ని దినములు ప్రయాణము చేయించెను.

సుత్రామాణం పృథివీం ద్యామ నేహసం। సుశర్మాణ మదితిం సుప్రణీతం
దైవీంనావంస్వరిత్రా మనాగస మస్రవంతీ మారుహేమా స్వస్తయే॥

స్తోతలు స్వర్గమును గోరుచు, స్వర్గముపై తమకుంగల యభిమానమును, ఆనందమును, కోరికను వెల్లడింపుచు, తత్సమానముగ దాము ప్రేమింపుచువచ్చిన నావకుంబోల్చి యిట్లని ప్రార్థింపుచున్నారు.

సూత్రామాణం (సుష్ఠుత్రాయంత)=బాగుగాంబ్రోచునదియు. (అనగా జలములం బడిపోకుండునట్లు గాపాడునదియు) పృథివీం-(విస్తృతాం)=విశాలమయినదియు (చక్కగాగదులు, విశాలమంటపములు, విహారాంగణములుగలదియు) అనేహసం = పాపరహితమయినదియు (పరిశుద్ధమయినదియు) సుశర్మాణం (శోభన సుఖయుక్తాం) శుభములను సుఖముల నొసంగునదియు (ధనమును, ధాన్యమును, అష్టైశ్వర్యముల సమకూర్చునదియు, సర్వసుఖముల నిచ్చునదియు) స్వరిత్రాం (శోభనారిత్రాం) = కష్టహరణమగునదియు, (సు + అరిత్రాం = జలాహరణ దారుశీలయుక్తాం = నావలోనికిం దిగులేక ఊరునట్టి నీరును చక్కగ తోడిపోయగల సాధనములగలదియు) అనాగసం అస్రవంతీ = (దరిద్రముల పారదోలునదియు-నాశనము లేనిదియు) పాపముల హరించునదియు, అవినశ్వరమయినదియు నగు నావవలెనుండు, ద్యోలోకమును, మంగళము కొఱకయి (నావనెక్కినట్లు) ఎక్కెదము.

యజుర్వేదము

౬ అ. ౨౧ మం.

సముద్రంగచ్ఛస్వాహా । అంతరిక్షంగచ్ఛస్వాహా ॥
దేవం సవితారం గచ్ఛస్వాహా॥

యజుం. అం. 3౬ మం. ౨౪.

తచ్చక్షుర్దేవ హితంపురస్తాచ్ఛుక్రముచ్చరతు ।
పశ్యేమశరదశ్శతం । జీవేమశరదశ్శతం ।

శృణుయామశరదశ్శతం । ప్రబ్రవామశరదశ్శతం ।
మదీనాశ్స్యామశరదశ్శతం । భూయశ్చశరదశతాత్ ॥

అథర్వవేదము

౧3 మం. ౨ సూ. ౪౦.

రోహితో లోకో అభవద్రోహితస్సపతత్ దివం ।
రోహితోరశ్మి భిర్భూమిం సముద్రమను సంచరత్ ॥

రోహితుడను దేవుడు ఉదయకాలసూర్యుడు. జయముగోరు ప్రభువులు, ప్రాతస్స్నాతులయి జపించవలసినట్లు విధింపబడిన యీ మంత్రములందు యిట్లు జెప్పబడియున్నది.

రోహితుడు తనకిరణములతో భూమినివలె సముద్రమును పవిత్రవంతముగ జేయుచున్నాడని దీనిభావము.

వేదములయందు సముద్రయానము చెప్పబడి యున్నదని మనకు స్పష్టముగ తెలియుచున్నది. ఇందు ఋగ్వేదములోని ఋక్కుల వలన నావలెంతయో దీర్ఘములుగను విశాలములుగను కట్టబడుచుండినట్లు తెలియదగియున్నది. మఱియు మహర్షులు సంతోషముగ విహారార్థము నావయాత్ర చేయుచుండెడి వారనియు, వరుణుడను దేవత నౌకాశాస్త్రము లెస్సగ నెఱింగియుండెననియు చెప్పబడియున్నది. ఇంకొక ఋక్కువలన ధనాశచే ధనార్జనా సక్తులగు వర్తకులు నావలపై సముద్రముల దాటిపోవుచుండిరనియు జెప్పబడియుండుటచే నాకాలముననే ఆర్యులు ద్వీపాంతరములకు వ్యాపారార్థమయి కడుదూరముగ నేగి యుండిరనియు దెలియుచున్నది. యజుర్వేద మంత్రములంబట్టి రాజ్యపాలనా పటిమగల్గియు, మతబోధక ప్రజ్ఞగల్గియు మనుజు లన్యదేశములకుంబోయి తమ విజ్ఞానముచే నాదేశపువారల మనోవృత్తుల వికసింప జేయుటకు ననుజ్ఞనొసంగబడియున్నట్లు

తెలియుచున్నది. అథర్వవేదమున భూమికిని సముద్రమునకును సమత్వమును జెప్పబడియున్నది. ఇట్లు రాజులు రాజ్యములకును, వర్తకులు వ్యాపారమునకును, మహర్షులు వారి విహారవినోదమునకును, మతప్రవర్తకులు మతబోధకును, రాజ్యతంత్రజ్ఞులు రాయబారములకును విదేశముల కేగుచున్నట్లు వేదములవల్ల మనకు దెలియవచ్చుచున్నది. కావున వేదకాలమున సముద్రయానము నిరాటంకముగ జేయబడుచువచ్చెనని జెప్పదగియున్నది. మఱియు వేదములలో సముద్రయానము నిషేధింపబడినట్లును గనబడదు. మనమతమునకు ప్రమాణములు వేదములు. వేదనిరసనము, వేదదూషణము, నరకప్రాప్తికి హేతువులు. వేదాధ్యయనము వేదానుష్ఠానము లేని ద్విజుడు పాతకుఁడగుచున్నాడు. అట్టిచో వేదముల నాధారము చేసికొనిన హిందూమతము వారలు సముద్రయానమును నిషేధింపజూచుట సాహసము.

చతుర్థ ప్రకరణము

—:o:—

స్మృతులయందు సముద్రయాన విషయ మేమని జెప్పబడియున్నది?

వేదకాలమున కనంతరము వ్రాయబడినవి స్మృతులు. మనకు వేదములవలె ప్రమాణములు గావు గాని వేదతుల్యములని జెప్పవచ్చును. ఇయ్యవి మహర్షి ప్రణీతములు. వీనియందు వ్రాయఁబడు విషయములు వేదములను నిరసింపక తద్భిన్నమయినను కాలానుగుణముగ కర్మల విధించు నవిగానున్నవి. ఇయ్యవి మతమనుపేర రాజకీయ, సాంఘిక, లౌకిక, నీతులంగఅపును. స్మృతికర్తలు విజ్ఞానశీలురు, కాలజ్ఞులు. వీరు సమయానుకూలముగ కావలసిన మార్పుల రచించి, అట్టిమార్పులు సంఘమునం దనుచరణలోనికి వచ్చునట్లు మతగురువుల మూలమున నధికారముఁగలుగ జేసికొనినట్లు తోఁచుచున్నది. నిజముగ నిన్నివేలవత్సరములని నిర్ణయింప వీలుగా నంతటి కాలముక్రిందటనుండి వ్యవహారములో నున్నమనమతము సమయానుకూలములగు మార్పులం జెందకయుండినచో నిప్పటికి జవసత్వములుడిగి, జరాభారముచే గ్రుంగి, వివర్ణమై నశించియుండనోపు. ఇపుడటుగాక యథాశక్తిమై దిరుగాడుచు, నొక్కొక్క మతము తనపై దాడివెడలిన కొలదియు నద్దానిం జయించి, ధృడతర గాత్రమై నూతన కళలచే వికసిల్లుచువచ్చినది. ఒకప్పుడు చార్వాక, బౌద్ధ, జైనమతములు, ఇప్పటి బ్రహ్మసమాజము, ఆర్యసమాజములవలెనే మనదేశమునందే బయలువెడలియుండెను. బౌద్ధమతము మిక్కిలి యభివృద్ధి

జెంది జనులవిశ్వాసమును బడసి, మనదేశముననేగాక పెక్కుదేశములందు వ్యాపించెను. బౌద్ధ మతమునందు నూతనవికాసమును గలిగించి జనుల నాకర్షించు విషయము లెవ్వియని యాలోచించి నయ్యవి మనమతమందే గల విషయములని జెప్పి, నిరూపించి మనవారెప్పుడు బోధింప మొదలిడిరో, అప్పటినుండియు బౌద్ధమతమును మనమతము వారవలంబించునవసరముగలుగకపోయెను. ఇట్లొక్కొక్క మతమును జర్చించి బహుజనాదరణీయమ్ములగు సద్విషయమ్ముల మన మతమ్మునం జేర్చుకొనుటయు, తద్భిన్నములగు వానింద్యజించుటయు పూర్వకాలమున స్మృతికర్తలు ముఖ్యవిధిగ తలంచినట్లు తోచుచున్నది. ఇట్లు విశేషధర్మములచే మధ్యమధ్య నూతనోజ్జీవమును గలిగింపబడుచున్న మనమతమునకు స్మృతికర్తలు ప్రాణదాతలని జెప్పనొప్పును. నిజముగ వీరే హిందూమత సంస్కర్తలు.

ప్రస్తుతకాలమున సంస్కరణ మన్నను, సంస్కర్తలన్న నేదోయొక దురభిప్రాయము ప్రజలయందు గలిగింపబడు చుండుటం జేసి విన్న మాత్రముననే వైదికోద్దేశమునకు దొట్టుపాటు గలుగుచున్నది. అందుకు కారణము వైదికులు పూర్వాచార పరాయణులగుటయే యని సాధారణముగ జెప్పబడుచున్నది. ఇది కేవలము కల్ల. సంస్కరణమునకుం బూనుకొను పెద్దలు మున్ముందు తామేమతమును సంస్కరింప నెంచుచున్నారో, ఆమతమును పూర్ణముగ దెలిసికొనుట కర్తవ్యము. మతగ్రంథముల జక్కగ బరిశీలనము జేయుటయు, నటుపయి గ్రంథకర్తలయొక్కయు మహర్షులయొక్కయు నభిప్రాయములం జక్కగ నాలోచించుటయు, నయ్యవి మతప్రవర్తకులచే సరిగ ననుష్ఠింపబడుచున్నవా లేవాయని సరిచూచుకొనుటయు, భిన్నముగ గన్పడెనేని యందుకుం దగినకారణము లెవ్వియై యుండ నోపునని విచారించుటయు, ముఖ్యముగ వారి విధి. ఈవిధి నెరవేర్పబడినపయి ప్రకృత కాలమున కెట్టిమార్పును విధించవలసి యుండునని యాలో

చించి సిద్ధాంతముజేసి, యుద్దానిని జనులకు బోధింప మొదలిడినచో నట్టి సంస్కరణమనతికాలమున నాచరణలోనికి వచ్చి యట్టి సంస్కర్తకు పేరు కీర్తుల ఘటింపజేయును. పాశ్చాత్యులు తలలు బోడిచేయించుకొని మీసములందీయించుకొనిరి గనుక ప్రాచ్యులు సయితమటుల జేయించి తీఱవలసినదే యను నదొకరీతి సంస్కరణమని బయలువెడలినచో నట్టివారిని సంస్కర్తలనుటకు వలనుపడునా! వీరు (సంస్కర్తలు) సంస్కరణమన్నవారు (వైదికులు) బహిష్కరణమనుచుందురు. మనపూర్వులటుగాక పూర్వాపర సందర్భములం గనుంగొని, దూరదృష్టి నాలోచించి, కాలానుగుణము లగు మార్పులం జేసియున్నారు. కావున వారే గొప్ప సంస్కర్తలనియు, మనమత మెన్నియో మారులెందరో సంస్కర్తలచే సంస్కరింపంబడియున్నదనియు జెప్పక తప్పదు.

వేదకాలమున కేవలము వేద ప్రామాణ్యములనే నమ్మియున్నదినములలో ప్రజలయందు రాజకీయాందోళనము గలిగియుండవచ్చును. జనులు వృద్ధియగు కొలదియు, విశాలమగు భూమినాక్రమింపవలసినవారగుచుందురు. ఇతరదేశములతోడి వ్యాపారము వృద్ధియైనకొలదియు నితరదేశములకు రాకపోకలు హెచ్చింపవలసియుందురు. అందువలన ధర్మాధర్మ వివేచనార్థమును, న్యాయపోషణమునకును, ఒకనిపై నొకని కాధిపత్యము గావలసి వచ్చుట సహజము. అందువలన మన మనుష్ఠింపవలసిన విధులను, కాలానుగుణముగను, వేదహితముగను మొట్టమొదట "మనువు" అను మహానుభావుడు వ్రాసియున్నట్లు గనబడుచున్నది. ఇంతకుంబూర్వము అత్రి, భృగు, భరద్వాజాది స్మృతికారులు గ్రంథముల వ్రాసినటులం దెలియవచ్చుచున్నది గాని ఆవిషయ మింకను విచారింపబడవలసియున్నది. ఇప్పటికి మనుస్మృతియె మొదటిదిగ దలంపబడుచున్నది. ఆపయిననేకులనేక స్మృతులను వ్రాసిరి. గౌతముడు, ఆపస్తంబుడు,

శంఖుడు, బోధాయనుడు, పరాశరుడు మున్నగువారు వారి వారి కాలములలో నవసరములగు మార్పులతోడ స్మృతుల వ్రాసిరి. అనేక విషయములలో వీరొకరికన్న నొకరు భిన్నాభిప్రాయులయ్యు న్నారు. ఆవిషయములు మున్ముందు తెలిసికొనఁ దగును. ఇక ప్రస్తు తాంశమును విచారింతము.

కృతేతుమానవా ధర్మా-స్త్రేతాయాం గౌతమస్యచ, ద్వాపరే శాంఖ లిఖితాః కలౌపారాశరాస్మృతాః॥ అనుటచే కృతయుగమున మనుస్మృతియు, త్రేతాయుగమున గౌతమస్మృతియు, ద్వాపరమున శంఖస్మృతియు, కలియుగమున పరాశరస్మృతియు ప్రమాణములుగ నెన్నబడు చుండునని తెలియదగియున్నది. యుగనిర్ణయము ప్రస్తుత మనవసరము. ప్రతియుగమునను నాలుగు యుగచర్యలు జరుగుచుం డునని పెద్దలు చెప్పుదురు. ప్రస్తుతయుగము కలియుగప్రథమపాదము. కలియుగమున కృతయుగ పాదము జరుగుచున్నదని జెప్పదగియున్నది. ఇట్లగుటచేతను, "సర్వధర్మ మయోమనుః" అను వాక్యానుసరణిని, అన్నిటికన్న నుత్తమోత్తమధర్మమని జెప్పబడు మనుస్మృతి కారుడు సముద్రయానమునుగూర్చి యేమని యభిప్రాయ మిచ్చియున్నాడో ముఖ్యముగ విచారింప దగియున్నది.

మనుస్మృతి రెండవ యధ్యాయమున శ్రాద్ధవర్జ్యా బ్రాహ్మ ణులం జెప్పుచో సముద్రయాయి హవ్యకవ్యముల కనర్హుడని మనువు వ్రాసియున్నాడు.

యేస్తేనపతితాః క్లిబాయేచ నాస్తికవృత్తయః
తాన్ హవ్యకవ్యయో ర్విప్రా ననర్హాన్మనురబ్రవీత్
చికిత్సకాన్, దేవలకాన్ మాంసవిక్రయిణస్తథా।
విపణేనచ జీవంతో। వర్జ్యాస్స్యుర్హవ్యకవ్యయోః॥
భృతకాధ్యాపకోయశ్చ। భృతకాధ్యాయినస్తథా।
ప్రతియాద్దాగురోశ్చైవ। త్యక్తాగ్నిర్వా ధుషిస్తథా।

సముద్రయాయీ వందీచ। తైలికః కూటకారకః
ఏతాన్ విగర్హితాచారా। నపాంక్తే యాన్ద్విజాధమాన్
ద్విజాతిప్రవరో విద్వానుభయత్రాపివర్జయేత్॥

ఎనిమిదవ అధ్యాయమున నదిఁగాని, సముద్రమును గాని దాటింప బడవలసినపుడు జను లీయవలసిన యానభృతిని నిర్ణయిం చుటలో బ్రాహ్మణుల నుచితముగ నదులను దాటించవలసినట్లు నిర్ణయించియున్నాడు. మఱియు సముద్రములపై దాటింపబడుటకు గా నొసంగవలసిన యానభృతిం గూర్చి బలుకరించియు బ్రాహ్మణు లంగూర్చి పోవచ్చుననిగాని కూడదనిగాని వ్రాసి యుండలేదు.

పణంయానంతరేదాప్యం పౌరుషోర్థం పణంతరే
పాదంపశుశ్చ యోషిచ్చ పాదార్థం రిక్తకః పుమాన్ ॥404॥
భాండపూర్ణాని యానాని తారందాప్యాని సారతః
రిక్తభాండానియత్కించిత్ పుమాంసశ్చా పరిచ్ఛదాః ॥405॥
గర్భిణీతు ద్విమాసాదిస్తథాప్రవ్రజితోమునిః।
బ్రాహ్మణా లింగినశ్చైవ। నదాప్యాస్తారికంతరే॥ 407॥

వడ్డీ నిర్ణయించుటలో

సాముద్రేభ్యశ్చ వింశకంశతం ఉత్తమర్ణ ఆదద్యాతే మాత్రనాశస్య శంకి తద్వాదతి.

అని సముద్రవ్యాపారమునకయి ఋణమిచ్చుటలో నూటికి ఇరువది చొప్పున వడ్డీ నిర్ణయించియున్నాడు.

ఇందువలన మనువుయొక్క భావమిదమిత్థమ్మని స్పష్టముగ జెప్పుట దుస్తరము. ఏలనన బ్రాహ్మణులు సముద్రయానము జేయుట కెట్టియాక్షేపణ లేకనిరభ్యంతరముగ సముద్రముపయి తిరుగుచుం డుట వాడుకలో లేకున్నచో మనుస్మృతి కారుడు తన్నిషేధము వ్రాయక పోవునాయని సందియము గలుగుచున్నది. నదులను

దాటించుటలో బ్రహ్మచారిని, రెండు మాసములు నిండిన గర్భిణి స్త్రీని సయితము యానభృతి లేకనే దాటింపవలసినట్లు నిర్ణయింపబడి యుండుటచేతను, ఇందు కులభేదము జెప్పబడియుండక పోవుటచేతను, ఈ సూత్రము సర్వజనులకు వర్తించుచున్నది. సముద్రవ్యాపారమునకు ఋణమిచ్చు విషయమున హెచ్చువడ్డిని విధించుటలో సముద్రయానము ప్రాణాపాయకరమగుటయు, నివ్వబడు ద్రవ్యము తిరిగి వచ్చుటయే అనుమానాస్పదమగుటయు నెఱిగి యెఱిగి మంచిచెడ్డలకు లోనయి యివ్వవలసియుండుటచే ఋణదాతలకు నష్టము రానీయక కాపాడుటయే ముఖ్యోద్దేశముగ తోచుచున్నది. ఇట్లు సముద్రయానమునకు, వ్యాపారమునకు వలయు విధులను వ్రాసియుంచినమనువు సముద్రయానమే జాతికయిన నిషేధమని దలంచినచో నట్లు స్పష్టముగ వ్రాయకపోడు. అది వారి తలంపుగదోచదు. మఱియు

సముద్రయానకుశలా । దేశకాలార్థదర్శినః ।
స్థాపయంతితు యాంవృద్ధిం । సాతత్రాథిగమంప్రతి॥
దీర్ఘాధ్వనియథాదేశం యథాకాలాంతరోభవేత్
నదీ తీరేషు యద్విద్యా స్సముద్రేనాస్తిలక్షణమ్॥

యానభృతిని గురించి వివాదములు సంభవించినప్పుడు సముద్రముపై నావలు పోవు మార్గమును మిట్టమార్గమును బాగుగాగుర్తెఱింగిన వర్తకులను బిలిపించి వారి యభిప్రాయానుసరణిని నిర్ణయింపవలసినట్లు సయితము విధించియున్నాడు. ఇట్లనుటలో వర్తకమునకు బోవువారిని గురించిన వర్ణవిభాగములను వ్రాయలేదు. అందుచే ప్రతివారును పోయినబోవచ్చుననితోచుచున్నది. అయినను.

పశూనాంరక్షణందాన మిజ్యాధ్యయనమేవచ । వణిక్పథంకుసీదంచ వైశ్యస్యకృషిమేవచ॥ అనియుండుటచే, వర్తకము అను పదమువలన వైశ్యులని యనుకొందము. వారికిని వేదాధ్యయనమునకును, దానముచేయుటకును, యజ్ఞములొనర్చుటకు నధికారములు

న్నట్లు జెప్పబడియున్నది. మఱియు వారును ద్విజులలోనివారు, కర్మతులు. అట్టిచో వారు సయితము సముద్రయానము జేయరాదని నిషేధింపబడవలసినదేగదా! మనువు సముద్రయానము నంగీకరించియుండెనని చెప్పుదమా రెండవ అధ్యాయమున శ్రాద్ధవర్జ్య బ్రాహ్మణులలో సముద్రయాయిని జేర్చియున్నాడు. కాననట్టివాడపరిశుద్ధుడని మనువు తలంచినట్లు గనుపడెడిని. ఇట్లనుటలో బ్రాహ్మణులకు మాత్రమే సముద్రయానము దోషమని యెంచబడినట్లు తలంపనయ్యెడి. తక్కిన జాతులవారిచ్చ వచ్చినరీతి సముద్రయానముచేయవచ్చుననియు తోచెడి. ఆబ్రాహ్మణులలో నయిన హవ్యకవ్యములకే అనర్హుడని జెప్పబడి యుండుటచే సామాన్య దోషములలో నొకటిగ సముద్రయానము పరిగణింపబడియున్నట్లూహింపదగియున్నది. కొద్దిగనో గొప్పగనో దోషములలో నియ్యది యేల పరిగణింపబడి యుండెనని యోచించినచో అందుకుదగిన కారణములు గలవు, వానిని పై ప్రకరణమున విచారించి చూతము. మనువుయొక్కయుద్దేశ్యము నిర్ణయించుట కింకను వీలుకలుగలేదు. ఒప్పుకొనెనన్న నొక యధ్యాయము లేదన్న నొక యధ్యాయము భిన్నములుగ నడ్డువెట్టుచున్నవి. మహానుభావుండగు మనువు పౌర్వాపర్య విరోధముల కెడమిచ్చునా? అట్లన్నటికిం గానేరదు. ఆ కాలమునందు సముద్రయానము ఎవరు చేయవచ్చును, ఎవరు చేయరాదను విచారణము చేయవలసిన యవసరము లేమింజేసి ప్రత్యేకముగ స్మృతికారుడీ విషయమును గురించి తనయుద్దేశముల వ్రాసియుండలేదని తలంచుట సమంజసముగ దోచెడి. ఇక బోధాయను డేమి వ్రాసియుండెనో చూతము.

బోధాయనస్మృతి.

ఈస్మృతికారుడు బోధాయనుడు. మనువుకాలము నాటికిచాలా తరువాతి వాడని ఈయన వ్రాతలవలనను, గాథలవలనను తెలియ

వచ్చుచున్నది. ఇతఁడు దక్షిణహిందూదేశస్థుఁడని సయితము దెలియ వచ్చుచున్నది. సముద్రయానమును గూర్చిన వీరియుద్దేశ్యము లేవ్వో తెలిసికొనుట కర్తవ్యము.

జోధాయన సూత్రము 40. 41.

అథసముద్రసంయానమ్, బ్రహ్మస్వన్యాసాపహరణమ్
భూమ్యనృతమ్; సర్వపణ్యైర్వ్యవహరణమ్, శూద్రసేవనమ్,
శూద్రాభిజననమ్, తదపత్యత్వంచ॥

సముద్రసంయానము, బ్రాహ్మణులసొమ్ము నపహరించుట, భూమివిషయమయి యనృతమాడుట, సర్వపణ్యైర్వ్యవహారణము, శూద్రులను సేవించుట, శూద్రునకు ద్విజస్త్రీయందుబుట్టుట, శూద్రస్త్రీయందు బిడ్డనుగనుట అను నివిపాపములనియు, యిట్టిపాపముల జేయువారు పతితులనియు జెప్పియున్నాడు. ఇది కేవలము ద్విజులకు వర్తించుచున్నట్లున్నది. ఇందు "సముద్రసంయానమ"ని వ్రాయబడి యున్నది. "సం" అను ఉపసర్గయేల చేర్పబడినదో. దాని వలన ప్రయోజన మెయ్యదియో విచారించదగి యున్నది. ఇట్టి ప్రయోగములు మనుస్మృతియందు :—

౮ అధ్యాయము ౪. శ్లో.

"సంభూయచసముత్థానందత్త స్యానపకర్మచ" అనియున్నది. వ్యాఖ్యానమున "సంభూయవణిగాదీనాం క్రియానుష్ఠానం" అని వ్రాసియున్నాడు.

యాజ్ఞవల్క్య స్మృతి వవ్యహారకాండ ౨౫౭ శ్లో.

"వణిక్ప్రభృతయోయత్రకర్మ సంభూయకుర్వతేతత్సంభూయ సముత్థానం" అని వ్రాయబడియున్నది. గావున "సం" అను ఉపసర్గ బహువచనమును తెలుపవలసిన చోట నుపయోగింపబడి యున్నదని తెలియుచున్నది. అందుచేత "సంయాన" మనగా

అనేకులు గలసి గాని లేక అనేక పర్యాయములుగా గాని సముద్రయానమును జేయుటయని జెప్పదగియున్నది. ఎట్లయిన నీస్మృతికర్త సముద్ర సంయానము ద్విజులయందు దోషమని తలచియున్నట్లగుపడుచున్నది. దీనికిప్రాయశ్చిత్తమును సయితము విధించియున్నాడు. ఈ ప్రాయశ్చిత్త మింకొొక అధ్యాయమున జర్చింపబడును. మఱొక చోట నీ సూత్రమునసె :—

శ్రౌతస్మార్త శిష్టాగమ ఇతి త్రివిధోధర్మో వ్యాఖ్యేయః॥ తత్రవ్యవ స్థితశిష్టాచారితానాం ధర్మాణాం పంచధా విప్రతిపత్తిః। దక్షిణస్త థోత్తరతః॥

అని శ్రౌత, స్మార్త, శిష్టాగమములని ధర్మముల త్రివిధములుగ నిర్ణయించి యున్నాడు. ఇందువలన నాకాలమునాటికి వేదములకు భిన్నముగ మతప్రవర్తకులయం దాచరణము లోనికి వచ్చియుండిన విషయములు నీతిబాహ్యములుగాకుండినచో, నట్టి యాచారములను సయితము ధర్మములలోనే జేర్చబడియున్నట్లు తెలియుచున్నది. పూర్వము ధర్మముల వ్రాసిన మనువు గౌతముడు మున్నగు మహర్షులు వ్రాయని సంగతులీ స్మృతికారుడు వ్రాసి యున్నాడు. ఆ సంగతులు పూర్వ స్మృతికారులకు తెలియవని చెప్పవచ్చునా? అటుకాదు. వారికాలమునం దనుచరణమునందులేక పిమ్మట నాచరణములోనికి వచ్చియుండి, ఏతదాచారములు మంచివా చెడ్డవా యని విశేషముగ చర్చలు జరుగుకాలమున బోధాయనుడు ధర్మశాస్త్రము వ్రాయుట తటస్థించి యుండుననియు, నందుచేత నప్పటి మతప్రవర్తకులలో పెక్కండ్ర యభిప్రాయములననుసరించి ధర్మముల నిర్ణయించి యుండుననియు తలంచుట సమంజసముగ దోచుచున్నది. భోధాయన సూత్రములలోని యీ క్రింది వాక్యములను బట్టి పై యుద్దేశ్యము స్పష్టపడగలదు.

"దక్షిణేన నర్మదా ముత్తరేణ కన్యాతీర్థం, ఉత్తరతస్తు దక్షిణే నహిమవంతం ఉదక్ వింధ్యస్య ఏకదేశ ప్రసూతానాం శిష్టానాం పరస్పరం పంచధావిప్రతిపత్తిః విసంవాదః యాక్ పదార్థాక్ దక్షిణాత్యాః ఇత్యాది తత్రప్రథమః॥

యానిదక్షిణస్తాని వ్యాఖ్యాస్యామః॥ నిగదవ్యాఖ్యాతమేతతు॥ తత్రఇమాన్యుదాహరణాని ॥ యథేశదనుపేతేన సహభోజనం । స్త్రియాస్సహభోజనం మాతులపితృశ్వశ్రుదు హితృగమనమితి॥ గమనమితి సంబంధః.

అథోత్తరతః ఉర్ణావిక్రయః । సీధుపానం । ఉభయతోదద్భిర్వ్యవహారః । ఆయుధీయకం । సముద్రసంయానమితి॥

ఊర్ణాయాస్త ద్వికాగస్యచకం బలాదేవిక్రయః। ఉభయతోదంతా అశ్వాదయః వ్యవహారః విక్రయాది। ఆయుధీయకం శస్త్రధారణా। సముద్రసం యానం నావా ద్వీపాంతర గమనం॥

అనియున్నది. కావున బోధాయనుడు ధర్మముల నిర్ణయించుటలో దేశభాగములను విడదీసియున్నాడు. మతాచారములు సయితము, మానవుల దేహబలసౌష్ఠవములఁబట్టియు, చిత్తవృత్తులఁబట్టియు, దేశముయొక్క శీతోష్ణస్థితులఁబట్టియునుండవలెనని లెస్సగ గ్రహించినట్లు దోచెడిని. ఉత్తరదేశమున ననుష్టానములోనున్న ధర్మములు ఉత్తరదేశధర్మములని దక్షిణదేశమున ననుచరణముననుండు ధర్మములుదక్షిణదేశధర్మములనివిడదీసియున్నాడు. ఇట్లౌత్తరాహుల ధర్మములను దాక్షిణాత్యులకును, దాక్షిణాత్యుల ధర్మములు ఔత్తరాహులకును అనుష్ఠేయములు కావని నిర్ణయించినాడు. ఈమహాపురుషు డెంతటి గొప్ప సంస్కర్తయో యోచింపుడు. ఉభయపక్షములవారికిని, వారి ఆచారము లనుష్ఠేయములని విధించుటంజేసి వారెంతయో సంతోషించియుందురు. అందువలన హిందూమతము దేశమునం దన్ని భాగముల నందరిచేతను సమానముగ ప్రేమింపబడునట్లొనర్చెను. అటు కాదేని "సీధుపానము" దక్షిణదేశ బ్రాహ్మణులువినిన సహింతురా! అట్లొకరొకరు భేదభావముల ప్రబల జేసికొనినచో, తత్ఫలితముగ కొన్నాళ్లకు మతమంతరించిపోకుండునా?

వీరియుద్దేశ్యములఁ బట్టిజూచినను సముద్రసంయానము విప్రులయందు దోషమని తేలుచున్నది. సంయానమనుటచే విప్రులలో సయితము సకృత్సముద్రయానము దోషముగ దోచుటలేదు. సముద్రసంయాన దోషమునకు ప్రాయశ్చిత్తమును విధించియున్నాడు. ఆ ప్రాయశ్చిత్తము చేసికొనిన వాఁడు సంయానదోషమునుండి విముక్తుడై పునీతుడు కాగలఁడని యేర్పడుచున్నది. ఇందునను దక్షిణదేశపు బ్రాహ్మణులకే సంయానదోషము గలుగుచున్నదిగాని ఉత్తరదేశపువారికి నదియు ధర్మమేయగుచున్నది. దక్షిణదేశమనగా ప్రస్తుతము దక్షిణ ఇండియాయని పిలువబడు నర్మదా, కన్యాకుమారీల మధ్యనుండు భూభాగమునకు పేరు. ఇఁకను పరాశరులవారేమని వ్రాసియున్నారో చూడఁదగియున్నది.

పరాశరస్మృతి.

ఇయ్యది పరాశరుడను మహాపురుషప్రణీతము. ఈ పరాశరుఁడతిప్రాచీన కాలపువాడు. మనుస్మృతికి పిమ్మటనే వీరిచే పరాశరస్మృతి వ్రాయబడి యుండవచ్చునని దోచెడిని. ఈయన కలియుగమునకుగాను ప్రత్యేకముగ విధుల నేర్పఱచినాడు. మొత్తముమీద వీరికాలము నాటికి మనువుకాలము నాటికంటెను మతపట్టుదల పెచ్చుపెఱిగి జాతిభేదములు మెండై యుండవచ్చును. ఎట్లయినను వీరిస్మృతియే కలియుగమున ప్రధానాచరణీయముగ జెప్పఁబడి యుండుటచే వీరియుద్దేశమును ముఖ్యముగ గమనింపఁదగియున్నది. ఇందు వృద్ధ పారాశరీయమని మఱియొకటి గలదు. దీనికిని పరాశరస్మృతికిని గల కర్తృత్వ భేదము నింకను ఆలోచింప దగియున్నది.

కలివర్జ్యధర్మములలో:—

ద్విజస్యాబ్ధౌతునిర్యాణం శోధితస్యాపి సంగ్రహః
సత్రదీక్షాతు సర్వేషాంకమండలు విధారణం;
మహాప్రస్థానగమనం గోమేధశ్చతథామఖే।
ప్రాయశ్చిత్త విధానంచ విప్రాణాం మరణాంతికం॥
ఏతానిలోక గుప్త్యర్థం కలేరాదౌ మహాత్మభిః।
నివర్తితాని కర్మాణివ్యవస్థా పూర్వకంబుధైః॥ అనియు

వృద్ధ పారాశరీయమున.

కలివర్జ్య ధర్మములలో.

మాంసదానం తథాశ్రాద్ధే వానప్రస్థాశ్రమగ్రహః।
దత్తాక్షతాయాః కన్యాయాః పునర్దానం పరస్యచ॥
సముద్రయాత్రా స్వీకారః కమండలు విధారణం
మహాప్రస్థానగమనంగోమేధశ్చశతామఖాః।
ద్విజస్యాబ్ధౌతు నౌయానం శోధితస్యాపిసంగ్రహః॥
ఇమాన్ధర్మాన్ కలియుగే వర్జ్యానాహుర్మనీషిణః॥ అనియు.

ఈ ప్రకరణముననే భగవానుడగు వ్యాస మహర్షి వచనములు:—

అగ్నిహోత్రంగవాలభం సన్యాసంపలపైతృకం।
దేవరాజ్ఞ సుతోత్పత్తిం కలౌపంచ వివర్జయేత్॥
చత్వార్యబ్ద సహస్రాణి చత్వార్యబ్ద శతానిచ।
కలేర్యదా గమిష్యంతి తదా త్రేతా పరిగ్రహః॥
సన్యాసశ్చన కర్తవ్యం॥ బ్రాహ్మణేనవిజానతా॥

అనియు వ్రాయబడియున్నది. (అశ్వాలంభం అని పాఠాంతరము కలదు.)

అనగా కలియుగమున ద్విజులను సముద్రయానముచేయ నీయ రాదనియు, సత్రదీక్ష చేయనీయరాదనియు, వానప్రస్థాశ్రమమున ప్రవేశింప నివ్వరాదనియు, సన్యాసాశ్రమము స్వీకరింపనియ్యరా దనియు, ప్రాయశ్చిత్తములలో నొకటి యగు మహాప్రస్థాన గమన మును చేయనీయరాదనియు, శ్రాద్ధములయందు మాంసాదులపెట్టించ

రాదనియు, ఒకసారి యొకనికి యివ్వబడిన కన్యను మరియొకనికి యివ్వనీయరాదనియు, విప్రులకు మరణాంతికమగు ప్రాయశ్చిత్తముల విధించరాదనియు, గోమేధ, శతమఖముల జేయనీయరాదనియు, పరాశరుల స్మృతులవల్ల విధింపబడుచున్నవి. లోకము నుద్ధరించుట కొఱకు మహానుభావులగు పెద్దలు యీవిధులను నెరవేర్పజూడవల యుననియు పరాశరులు విధించియున్నారు.

వ్యాసమహర్షి వచనములలో అశ్వమేధయాగము, గోమేధ ము, యత్యాశ్రమస్వీకారము, పితృకర్మలయందు పలలము బెట్టుట, భర్త అనుజ్ఞచే నితరులయందు సంతానము గనుట, కలియుగమున ౪౪౦౦ సంవత్సరములు గడచిన పిమ్మట యత్యాశ్రమము స్వీకరిం చుట నిషేధింపబడియున్నవి.

యోచించిచూడగా భారత యుద్ధానంతరమున, కొలదికాలముననే యీ స్మృతులు వ్రాయబడినట్లు తోచుచున్నది. ఏలనన కలివర్జ్యములని వ్రాసి యున్నారు. రాఁగల కలియుగములో కూడనివని నిషేధించియున్నారు గాన, నీస్మృతులు వ్రాయబడిన కాలము ద్వాపరయుగమునకు తుదిరోజులయ్యుండి తీరవలయును. మఱియు భారతయుద్ధమునకు పూర్వకాలముననే వ్యాసమహర్షియొక్క దివ్యనామము వ్యవహారములోనున్నట్లు వినియున్నాము. కావున ద్వాపరయుగాంతమునను గాని, కలియుగాదిని గాని వ్రాయబడినట్లు స్పష్టముగ జెప్పదగియున్నది. మఱియు నిందు నిషేధింపబడిన విష యములన్నియు భారతయుద్ధమునాటికి అను చరణమందే యున్నట్లు భారతాది గ్రంథములవలన తెలియవచ్చుచున్నవి. కావున తదనంత రమే యీ స్మృతి వ్రాయబడియుండవలెను.

ఇట్లు భిన్నములగు మార్పులజేయ నవసర మేమయ్యుండుననని యాలోచింపదగియున్నది. ఈధర్మములన్నియు వైదికబుద్ధ్యా లౌకిక ధర్మములు. కాలానుగుణముగ స్మృతికారులు మతమును సంస్క

రింపు చుందురని ముందే జెప్పబడి యున్నది. భారతయుద్ధానంతరమున మిగిలిన ప్రజ బాలురు, బాలికలు, అవయవహీనులు, ముదుసళులు. వీరు దుర్బలులు, అసమర్థులు. ఇక నజ్ఞానమే ప్రబలనున్నది. వీరికిం గలుగబోవు సంతతినిస్సందియముగ బలహీనులు, నజ్ఞానులు నని యూహింపదగియున్నది. దృఢకాయులు, మేధావంతులు కలుగగలరను నాశ నశించినది. ఇట్టి వీరి శరీరబల బుద్ధిబలములకుం దగురీతి ధర్మముల నిర్ణయించవలయునే గాని తద్భిన్నమయినచో మత మభివృద్ధి జెందనేరదు. పూర్వకాలమున రోగులకు నిరువదియొక్క రోజులు లంఘనముల బెట్టుచువచ్చిరి. అట్లు శరీరము కృశింపజేయబడుటచే సన్నిపాతాది మహా రోగములు మందుల సహాయము లేకనే సమసి పోవుచువచ్చినవి. ఆ ప్రకార మీకాలమునం జేసినచో రోగమునకన్న రోగియే మున్ముందు నశించును. సామాన్య రోగమగు జ్వరముచే బాధపడురోగికి ఋతుధర్మముల ననుసరించి చికిత్స జేయవలసి యుండును. పూర్వకాలమున నున్నరీతిగ నుండనీయక భిన్నమగు నిషేధముల నూతనముగ నేలవిధించుటయని ప్రశ్నించినచో పూర్వకాలము వారికన్న స్మృతులు వ్రాయబడిన కాలమునాటికి ప్రజలు బలహీనులగుటయు, నందువలన నల్పమేధావంతులగుటయు, కారణములుగ, విశాలముగనుండు విషయములపర్యాలోచన జేసి, మనోబుద్ధుల స్వాధీనమున నుంచుకొని, విధ్యుక్తరీతుల నిర్ణయించుకొన నశక్తులగుదురని తోచుటంజేసి ప్రతివిషయమునకును కొంతమేర (ఆవరణము) కలిగింపవలసివచ్చినది. కావుననే "దత్తాక్షతాయాః కన్యాయాః పునర్దానం పరస్యచ వర్జ్యానాహుః" అని చెప్పియున్నారు. లేదేని ఎప్పుడు చేయవచ్చును ఎప్పుడు చేయరాదను విభాగజ్ఞానమును తమ యల్పజ్ఞతకెరబెట్టి యిచ్చవచ్చినరీతిచేయవచ్చును. ఇటులనే "దేవరేణసుతోత్పత్తిం"అను నీవిశేషధర్మమును మేధస్సు లేశమయినను లేక పోవనున్న కలికాలమున కామజవ్యసన

పీడితులగు సామాన్యజను లిచ్చవచ్చినరీతి నన్వయించుకొనకుండ నిరసించుటకే విధింపబడినది. ప్రజానాశనమయి క్షీణించిపోయిన దేశము నుద్ధరింపవలెనన్న ముందు ప్రజాభివృద్ధి యవసరముగాన వానప్రస్థ, యత్యాశ్రమముల ఖండించుటయందు దోషమేమియు లేదు. అదియునుగాక యత్యాశ్రమమునకు గావలసిన నియమానుష్ఠానము, జితేంద్రియత్వము, కష్టసాధ్యములు. మిక్కుటమగు ప్రజ క్రిక్కిరిసియున్నతరి వినోదార్థమో, భూభారమును తగ్గింపనో, దుష్టశిక్షణమునకో, దురాశచేతనో జేయవలసిన జననాశన హేతుకరమ్మగు అశ్వమేధాది యాగములు ముఖ్యముగ తగ్గింపబడవలసినవే. ఈ యశ్వమేధ యాగమహాత్మ్యము భారతమున జక్కగ జెప్పబడియున్నది. అగ్నిహోత్రమునుగూర్చి యోచించెదమన్న "యస్యనస్యాః త్రయః పుత్రాః యస్యాలక్షాధికంధనం సకథం మత్తమాతంగం అగ్నిహోత్రము పాసతే॥" అని యున్నదిగాన అందుకుగావలసిన సాధనములే దుస్సాధ్యములు. "మాంసదానం తథాశ్రాద్ధే" 'అహింసా పరమో ధర్మ' యను నార్యవచనము ననుసరించు మనవారిదేల మానవలెనని ప్రశ్నించరని నమ్ముచున్నాడ. పై జెప్పిన కారణములవలన నీయా విషయముల మాన్పిరని యొప్పుకొనకున్నచో, ప్రాయశ్చిత్తములలో కఠినమగువాటిని, మరణాంతికమగు వాటినినేల మాన్పవలసివచ్చినది? మహాప్రస్థానగమనమువల్ల బ్రహ్మహత్యాది పాతకములు పోవునని నిర్ణయింపబడి ద్వాపరయుగాంతమువరకు నాచరణములోనున్న పూజ్యమగు ప్రాయశ్చిత్తమునేలమాన్పిరి? జననాశనమునకు వెరచిగాదా? కాకున్న మఱేమనవచ్చును? తప్పక యొప్పుకొనవలసివచ్చును. కావున మనసముద్రయానము సయితము రెండువిధముల జననాశన కారియగుటచే మాన్పబడియుండునని యూహింపదగియున్నది. సముద్రయానము వాడుకయందు లేకుండ తొలంగించుటకయి సముద్రయాయితోపాటుపాతకులని బేర్కొనబడిన వారికి విధించియున్న ప్రాయశ్చిత్త

మును సముద్రయాయి జేసికొనుటకును, జేసికొన్న వానిని సయితము పునఃస్వీకరణమునకును, నధికారములు లేకుండ స్పష్టముగ ఖండింపబడి యుండనోపు. లేకున్న నింతటిదారుణపు శిక్షవిధింప నవసరముండ నేరదు. స్మృతులయందలి యితరదోష నిర్ణయములంబట్టియు, దోష పరిహారములుగ విధింపబడిన ప్రాయశ్చిత్తము లంబట్టియు నాలోచించినచో సముద్రయాన మొక గొప్పపాపముగ పరిగణింపబడుటకు సయితము వీలుకలుగనేరదు. ఇక సముద్రయాన మేరెండువిధముల జననాశనకారియయ్యుండనోపునని విచారించుట కర్తవ్యము. సరియయిన నావలు నూతనముగ తయారుచేయ బడకుండుటయు, నున్నవి పాతవయి ప్రాణాపాయకరములగుటయు, నౌకాశాస్త్రమభ్యసనాభ్యాసములు లేక క్షీణించిపోవుటయునొకవిధముగను, అన్యదేశముల జేరినజను లాదేశముల ధనమునకు జిక్కియో స్త్రీలకు దక్కియో నచ్చటనే నిలిచిపోవుచుండుట తటస్థించుట రెండవ విధముగను కాలస్థితింబట్టి యూహింపదగియున్నది.

కావున నేయేస్మృతులు వ్రాయబడిన కాలములో నేయేవిషయములు జ్ఞానయుతులగు పెక్కండ్రు మతప్రవర్తకులవలన ననుష్ఠింపబడుచుండెనో, నాయావిషయముల నన్నింటిని స్మృతికారులా కాలపు ధర్మములుగ వ్రాసినట్లును భిన్నములగునాచారముల నిషేధించినట్లును స్పష్టమగుచున్నది. మఱియు నప్పటిస్థితికన్న మేరమీఱిపోకుండుటకును, నప్పటి యనుచరణము భావికాలమునకు నాశనకారి కాగలదని తలంపబడెనేని పూర్ణముగ మాన్పించుటకును, స్మృతికారులు తగినరీతి కట్టుబాట్లను చేయుచు కాలము బుచ్చుచుండిరనియు గన్పట్టుచున్నది.

ఎటులయినను మన్వాది పెక్కు స్మృతులయందు సముద్రయాయి దోషి యని శంకింపబడియున్నట్లు దెలియవచ్చుచున్నది.

పంచమ ప్రకరణము

సముద్రయాయి యెట్టిపాతకమును బొందుచున్నాఁడు ?

సముద్రయాయి యెట్టిపాతకమును బొందుచున్నాడని విచారించుటకు మున్ముందు శృతిస్మృతులయం దెట్టివిషయములు పాతకములని నిరూపింపబడి యుండెనో, ముఖ్యముగ దెలిసికొనదగియున్నది.

స్మృతులయందు, మహాపాతకములు, అతిపాతకములు, ఉపపాతకములు, సంకరీకరణములు, మలినీకరణములు మున్నగు తొమ్మిది విధములుగ పాతకములను విభజించియున్నారు. ఇందు మొదటిదగు మహా పాతకములను విచారించెదము.

మనుః.

మహాపాతకములు.

బ్రంహ్మహత్యా సురాపానం। స్తేయంగుర్వంగనాగమః।
మహాంతి పాతకాన్యాహు। స్సంసర్గశ్చాపితై స్సహ॥

అతిపాతకములు.

హత్వా గర్భమవిజ్ఞాతా। మేతదేవ వ్రతంచరేత్।
రాజన్య వైశ్యావజానా। వాత్రే యీ మేచస్త్రియం॥
ఉక్త్వా చైవానృతం సాక్ష్యే। ప్రతిరుధ్యగురుం తథా।

అని ఎన్నియో పాపకార్యముల బేర్కొనియున్నారు. కాని యెక్కడను సముద్రయాయిగాని సముద్రసంయాయిగాని కనబడుట లేదు. పైని మహాపాతకములని బేర్కొనబడిన బ్రంహ్మహత్య, సురాపానము మున్నగుపాతకములలో నొక్కొకటికిని తుల్యములగు మరికొన్ని పాతకములు వరుసగ వ్రాయబడియున్నవి. వీటిని సమపాత

కములని వ్యవహరించియున్నారు. ఈ సమపాతకములకు ప్రాయశ్చిత్తములు ప్రత్యేకముగ విధించక పైబేర్కొనబడు పాతకములకు నే ప్రాయశ్చిత్తము విధించబడియున్నదో దానిలో సగము సమపాతకమునకు చాలునని యొకసూత్రమును వ్రాసిరి.

మహాపాతకములలో నొక్కొక పాతకమునకును సమపాతకము లీక్రింద బేర్కొనబడియున్నవి.

బ్రహ్మహత్యకు సమపాతకములు.

మనుః।

అనృతంచ సముత్కర్షే । రాజగామిచ పైశునం
గురోశ్చాళీక నిర్బంధ । సమాని బ్రహ్మహత్యయాః॥

విష్ణుధర్మోత్తరమున.

యస్తు విద్యాభిమానేన । నీచోజయతి సద్విజం ।
ఉదాసీనం సభామధ్యే । బ్రహ్మహాస ప్రకీర్తితః॥
పరదోషము విజ్ఞాయ । నృపకర్మే జపేత్తుయః ।
పాపీ యాపిశునఃక్షుద్ర । సచైవం బ్రహ్మహాః స్మృతః॥

విష్ణుస్మృతియందు.

యాగస్థస్య క్షత్రియస్య వైశ్యస్య రజస్వలాయాశ్చాం
తర్వత్న్యశ్చాత్రి గోత్రజాయా అవిజ్ఞాతగర్భస్య
శరణాగతస్యచ ఘాతనమ్ బ్రహ్మహత్యాసమం॥

మనువుచే వ్రాయబడి యున్నవిగాక, కాలక్రమమున క్రొత్త క్రొత్త పాతకములు విచారణమునకు రాగా, పెద్దలు నిర్ణయించిన రీతి నాకాలములందు వ్రాయబడిన స్మృతులలో చేర్చబడుచువచ్చినవి.

సురాపాన సమపాతకములు.

మనుః।

బ్రహ్మోజ్ఝతా వేదనిందా । కౌటసాక్ష్యసుహృద్వధః ।
గర్హితానద్యయోర్జగ్ధి । సురాపానసమానషట్॥

స్వర్ణస్తేయమునకు సమపాతకములు.

యాజ్ఞవల్క్యః!

నిక్షేప స్యాపహరణం । నరాశ్వగజతస్యచ ।
భూమి వజ్రమణీనాంచ । స్వర్ణస్తేయ సమం స్మృతం॥

గురుతల్ప సమపాతకములు.

మనుః।

రేతస్సేకస్స్వయోనీషు । కుమారీ ష్వంత్యజాసుచ
సఖ్యుః పుత్రస్యచ స్త్రీషు ।। గురుతల్పసమంవిదుః॥

ఇట్లు చెప్పబడిన మహాపాతక సమపాతకములలో నెచ్చటను సముద్రయాయి జేర్పబడియుండలేదు. ఇందుచే సముద్రయాయి మహాపాతకదోషమును గాని, తత్సమపాతకదోషమును గాని పొందనేరడు ఇక రెండవతరగతియందు చెప్పబడిన ఉపపాతకములను గూర్చి విచారించుట మంచిది.

ఉపపాతకములను నిర్ణయించుటకు నెట్టివి ఉపపాతకములలో జేర్చబడునను ప్రశ్నమును సమర్థించగల సూత్ర మొక్కటి వైద్యనాథీయమున ప్రాయశ్చిత్తకాండలో నుదాహరింపబడియున్నది.

వైద్యనాథీయము.

ప్రాయశ్చిత్తకాండము.

మహాపాతకతుల్యాని । పాపాన్యుక్తానియానితు ।
తానిపాతక సంజ్ఞాని । తన్న్యూనముపపాతకమ్॥

(విజ్ఞానేశ్వరీయము)

అను నీ విజ్ఞానేశ్వరీయ వచనాధికారమున సముద్రయానమును ఉపపాతకములో నొకవేళ జేర్చినను జేర్చవచ్చును. విష్ణుస్మృతిలో సముద్రయానము మలినీకరణీయ ప్రాయశ్చిత్తములలో బేర్కొని యున్నాడు. ఇదమిత్థమ్మని నిర్ణయించుటకుం దగిన నిర్వాచనములుగా నరాకుండుటంజేసి యేప్రకారము జెప్పుటకును వలను పడుటలేదు.

ముఖ్యముగ సముద్రయాయికి సంభవించగల దోషములేవి యని విచారించినచో నే యేదోషములకు గురియగుచున్నాడో స్పష్ట పడగలదు. మనదేశము చాతుర్వర్ణ్య విభాగమును గలిగియున్నది. ఇందు నాలవజాతివారే దేశ మేగినను దోషముగ గన్పించుటలేదు. వారికి సర్వాధికారములున్నవి. ఇంక పైమూడు జాతులవారగు ద్విజులు కర్మిష్ఠులగుటంజేసి యే దోషమయినను వారికే ఆపాదింపవలసినదై యున్నది. స్నానము, సంధ్య, బ్రహ్మయజ్ఞము, పితృతర్పణము మున్నగు నిత్యకర్మలును, పైతృకములగు శ్రాద్ధికములు మున్నగు కర్మలును, ద్విజులనుష్టింపవలసిన సామాన్యకర్మలై యున్నవి. ఈకర్మలు సముద్రయాన కాలమున నిర్వర్తింప బడుచున్నవా లేవా యనునది యొకటి. భోజ్యాఽభోజ్యాన్న విషయమున ద్విజులు కర్మిష్ఠులగు ద్విజుల యిండ్లనంతరముల ననుసరించి భుజించవలసినదేగాని యిత రుల యన్నమును భుజింపరాదుగాన సముద్రయాన కాలమునను, విదేశముల నుండునప్పుడును ద్విజులకన్న నితరులయన్నము భుజింపు చున్నారా? లేక సద్విజుల యన్నమునే భుజింపుచున్నారా? యను నది రెండవది. భోజ్యాఽభోజ్యపదార్థములను గురించిన ప్రశ్నము యీదేశమున నైనను ఏదేశమున నున్నప్పుడైనను సమానమే గాన నిషిద్ధపదార్థముల భుజింపుచున్నారాయనునది మూడవది. కర్మ భ్రష్టులును, అన్యమత ప్రవిష్టులునుండు దేశములవారితో సహా ద్విజులు కాపురము చేయరాదని స్మృతులయందు విధింపబడి యున్నదిగావున తద్భిన్నముగ నితర దేశముల నివసించుట నాలవది. (ఇట్టిన్యమతావలంబులుండు దేశమునకు మన్వాది స్మృతులలో మ్లేచ్ఛదేశమని వ్యవహరించియున్నారు) ఈ చతుర్విధ దోషములును సాధారణముగ సముద్రయాయి పొందుచున్నాడు. ఇందొకొక్క దోషమునకు నొకొక్క పాపము వీనికి సంప్రాప్తమగుచున్నది.

షష్ఠప్రకరణము

సముద్రయాయి సంసర్గము దోషమా? ఎట్టిదోషము?

కొన్నిపాతకము లతిఘోరములుగ నెంచబడియుండుటంజేసి అట్టి పాతకముల జేసినవారిముఖము సయితముచూడరాదనియును వానితో మాటలాడుట సయితము దోషముగలిగించుననియును మను స్మృతికారు డభిప్రాయపడియున్నాడు. సముద్రయాయి అంతటిమహా దోషముల జేసినట్లెంచబడియుండలేదు. అంతటి సంసర్గదోషము వీనియందాపాదింపబడుటకును వీలులేదు. మహాపాతకములని గాని, తత్సమపాతకములనిగాని చెప్పబడిన పాతకముల జేసిన వాని సంసర్గము దోషముగ నెంచబడియున్నది. ఇటులనె కొన్నికొన్ని పాతకముల జేసినవారి సంసర్గము దోషమనియు తెలియుచున్నది. సుమంతుడను వా డిట్లు నిర్ణయించియున్నాడు.

> బ్రహ్మహత్యాసురా పానంస్తేయం గుర్వంగనాగమః।
> మహాపాతకసంజ్ఞాని చత్వార్యేవకలౌయుగే॥

బ్రహ్మహత్య - సురాపానము - స్వర్ణస్తేయము - గుర్వంగనా గమము. ఈ నాలుగు మహాపాతకములు చేసిన వారి సంసర్గము మాత్రమే కలియుగమున దోషమని యభిప్రాయ మిచ్చియున్నారు.

ఈసంసర్గదోషములు నాలుగువిధములు. ఎట్టిపాతకుని సంస ర్గము దోషమని చెప్పబడియున్నదో అట్టి పాతకుడుండు దేశమున సయితము నివసించుట దోషమని తలంపబడుటయొకటి. అట్టి పాతకు డుండు దేశమంతయుగాక గ్రామముమాత్రమే సంసర్గముచే దోషయు తము కాగలదనితలంచుట యొకటి. అట్లు గ్రామమంతయుగాక వాని

వంశము వారందరును సంసర్గదోషమునకు గురియగుదురని తలంచుటయొకటి. అట్లుగాక నాపాతకునిసంసర్గము మాత్రమే దోషమని తలంపబడుట యొకటి. ఇందు మొదటిదానిచేత నట్టి పాతకుండుండు దేశమునందు కర్మిష్ఠుడగు ద్విజుడు నివసింపరాదు. కావున నాపాతకుని నాదేశమునుండి వెడలగొట్టవలసి వచ్చుచున్నది. రెండవదానివలన నాకారణముననే పాతకుడు నివసించు గ్రామమునుండి వానిని వెడలగొట్టవలసి వచ్చుచున్నది. మూడవదానివలన వాని వంశమునంతయు దోషులుగ నెంచవలసి వచ్చినది. నాలవదానివలన నతనినిమాత్రమే దోషిగ పరిగణింపవలసియున్నదని తోచుచున్నది. ఇట్లు సంసర్గదోషనిర్ణయము అతి కఠినతమమై, కఠినతమమై, కఠినతరమై, కఠినమై యొప్పుచున్నది. ఇందు మొదటిదానిచే దేశాభివృద్ధి భంగమును, రెండు మూడు నాల్గింటిచే మతక్షీణతయు సంభవించుచున్నవి. అందువలన కాలజ్ఞుడగు పరాశరులవారు నాల్గవది మాత్రమే కలియుగమున నాచరింపవలసినదని నిర్ణయించియున్నారు. ఇందునను వారి యభిప్రాయము ముందు ప్రకరణమున సూచింపబడినట్లు నిర్ణయింపవలసియున్నది.

హేమాద్రి.

త్యజేద్దేశంకృతయుగే । త్రేతాయాం గ్రామముత్సృజేత్
ద్వాపరేకులమేకంతు । కర్తారంతు కలౌయుగే॥

(పరాశరః)

అని వ్రాసియున్నారు:—

ఇట్లు కర్తృమాత్రమే నిరసింపబడుటచే, ముందుండు రీతులకన్న మత మిప్పుడెంతో చక్కగ సంస్కరింపబడినది. అయినను ఇంకొకటి గొప్పసందేహము కలుగుచున్నది. పాతకునితోనేవిధమగుసంబంధము వలన, మనకు దోషముకలుగుచున్నదను నది ముఖ్యమగు విచారణీయాంశము. అందుకు

వ్యాసః.

కృతే సంభాష్యపతతి । త్రేతాయాం స్పర్శనేనతు
ద్వాపరేత్వన్నమాదాయ । కలౌపతతికర్మణా ॥

అని భగవానుడగు వ్యాసుడు చెప్పియున్నాడు, కృతయుగమున పాతకముజేసిన వానితో మాటలాడుటవలనను, త్రేతాయుగమున వానిస్పర్శనమువలనను, ద్వాపరమున వానియన్న ముందినుటవలనను, కలియుగమున వానితోడి కర్మసంబంధమువలనను పతితులగుదురని దీనియర్థము. ఇయ్యదియు నైరీతి ననేకసంస్కారములనుబొంది కలియుగమునకుం గడుసులువుగ నిర్ణయింపబడినది. వానితోడి యేవిధమగు కర్మసంబంధము వలన దోషముగలుగుచున్నదో యింకను గూఢముగానే యున్నది. బహుశః యిట్లయి యుండును, హవ్యకవ్యముల నతనితో కర్మసంబంధముల గలుగజేసికొనుట దోషముగ భావింపబడునని యూహింపదగు. మనకంత యాలోచనమవసరము లేకుండగనే

స్మృతికామధేనౌ.

సంసర్గదోషో నైవస్యా మహాపాతకిభిః కలౌ
స్మృత్యార్థసారేపి కలియుగే సంసర్గదోషో నాస్తీత్యుక్తం.

అని కలియుగమున మహాపాతకుల సంసర్గమువల్లనైనను దోషమాపాదింపదని స్పష్టముగ వ్రాయబడియుండుటచే సముద్రయానమువల్ల పాతకుడగు వానినుండి సంసర్గదోషభయమే లేదని తలంపదగు.

సప్తమ ప్రకరణము.

దోషముల నిర్ణయించి, ప్రాయశ్చిత్తముల విధించదగినవా రెవరు ?

ప్రనము చర్చింపుచున్నది మతవిషయము. మతవిషయములదోషా దోషముల నిర్ణయించుటకు తగినవారు తన్మతప్రవర్తకులు దప్ప తక్కితరు లనర్హులు. చతుర్వేదములను గాని అథవా యొకవేద మునయినగాని సాంగముగా నధ్యయనము జేసినవారును, స్మృతుల యందలి విశేషవిధులం జక్కగ గుర్తెఱింగినవారును, దేశకాలస్థితుల పూర్ణముగ దెలిసికొనినవారును, అక్రోధులును, దూరదృష్టిగలవా రును, అయాచిత జీవనముగలవారునై యుండవలెను. పాషండులును, దీర్ఘక్రోధులును, ఈర్ష్యాఽసూయాపరులును, యాచకులునుపనికిరారు. వీరుపూర్వులయొక్క సద్గుణముల నాదర్శనముగ నుంచుకొని సమ యానుకూలముగ వర్తింపవలెను. అటుగానివారు కేవల రంధ్రాన్వే షులగుటచేతను, ఉచితానుచితజ్ఞానశూన్యులగుటచేతను, మహాదోషు లగుచున్నారు. ఇందుకు స్మృతికారులెట్లు నిర్ణయించిరో చూతము.

హేమాద్రి.

దేవలః.

విధాయకశ్చ పాపానాం తదర్థందోషభాగ్భవేత్.
తప్త కృచ్ఛ్రం ద్వయం కృత్వావృద్ధిమాప్నోతి పూర్వజః

గౌతమః.

విధాయకో విధాతాచా । పాపానాం పాపకర్మణాం ।
తదర్థదోషభాగ్భయాత్ । తప్తకృచ్ఛ్రం ద్వయంచరేత్॥

జాబాలిః

విధాయకోమహాపాపీ । పాపరాశి సముద్భవాత్ ।
తప్తకృచ్ఛ్రద్వయం కృత్వా । శుద్ధిమాప్నోతి పార్థివా ।
పంచగవ్యం తతః పశ్చాత్ । పీత్వాశుద్ధి మవాప్నుయాత్॥ అని

దోషనిర్ణయము చేయువారు సయితము దోషములో సగ పాలునకు కర్తలగుదురనుటచేత వారెంత మెలకువగలిగినవారుగ నుండవలెనో యోచింపదగియున్నది. మరియు దోషనిర్ణయమొక్క రే చేయరాదు. ఒకనియొక్క యూహ యొకవేళ పెడదోవబట్టనేని సరిచేయుటకు రెండవ వాడుండవలయును. ఇందుకు తోడట్టివాడీర్ష్యా సూయాపరుండైనచో చెప్పబనేలేదు.

ఇట్టి దోషమును నిర్ణయించుటకు కాలజ్ఞులగు పెద్దలు సభజేసి దోషనిర్ణయ ప్రాయశ్చిత్తాది విధులను పరిష్కరింపవలసినట్లు స్మృతు లలో సూచించియున్నారు. ఇందువలన నన్యాయములు జరుగుట కెడముండదు. తప్పులేనివారియెడ తప్పులను జెప్పినచో నట్టివానిని దోషిగానెంచి వానికి సయితము ప్రాయశ్చిత్తము విధించునట్లు విధు లేర్పరచి యున్నారు. పరిషత్తున బ్రాహ్మణులేగాక క్షత్రియాదులు సయితము నుండవచ్చునని సూచింపబడియున్నది.

హేమాద్రి.

దేవలః

యోవిప్రాన్సాధువృత్తేషు । పుణ్యావత్సుద్విజేష్వివా
మిథ్యాకోపి మహాదోషః । అస్తీతిప్రవదేన్నృపా॥
సమిథ్యావాదవాక్ లోకే । సర్వధర్మబహిష్కృతః॥

మరీచిః.

మిథ్యాయాస్సాధువృత్తేషు దోషారోపీగుణేష్వపి
క్షిపేషుకలుషంవాచా । వదన్ గ్రామే సభాస్థలే॥
స ఏవనరకంగత్వా । శ్వానయోనిషు జాయతే ।
తస్యదోష వినాశాయా । ప్రాయశ్చిత్తం మహత్తరం॥

విప్రేషుతప్తకృచ్ఛ్రంవా । దండనాస్విహ కాయికం
బాలవృద్ధాతురేష్వేషు వదక్షపారాకమాచరేత్ ॥
క్షత్రియాదిషు సర్వేషు । ప్రాజాపత్యముదీరితమ్ ।
సమిథ్యాభాషణం కుర్యాత్ । దోషారోపం పరిత్యజేత్ ॥

లేనిదోషము నారోపించినవాడు సర్వధర్మములకు విముఖుడగుననియు, నరకమును పొందుననియును, శునకజన్మ మెత్తుననియు జెప్పుచు తత్పాప పరిహారణార్థము మహత్తరమయిన ప్రాయశ్చిత్తమును జేసికొనవలసి యున్నాడనియు జెప్పుచున్నారు. ఇందుకు విశోధనము బ్రాహ్మణులకు తప్తకృచ్ఛ్రమనియు క్షత్రియులకు ప్రాజాపత్యమనియు, విధించియున్నారు. మరియు పరిషత్సభ్యులు పాపము చేసినవానినుండి రహస్యముగ ధనమును పొందినను, బహిరంగముగ తీసికొని పంచుకొనినను, అట్టివారికి మహాపాతకదోషము సంభవించగలదని యీక్రింది స్మృతులవలన దెలియదగు. మఱియు:—

హేమాద్రి.

పరిషత్త్వితస్య విప్రస్య । పాపబాహుళ్యమస్థియత్
తత్పాపస్య విశుద్ధ్యర్థం । ప్రాజాపత్యత్రయంచరేత్ ॥

అట్టి పరిషత్తునందు కూర్చుండిన విప్రునిపాపము మిక్కుటమయిన దగుచున్నదనియు నందుకు మూడు ప్రాజాపత్యములు చేసినంగాని అట్టి విప్రుడు పరిశుద్ధుడు కానేరడనియు దీని యర్థము.

మార్కండేయః

పరిషదర్థం ద్విజోయస్తుభాగైకం పాపమశ్నుతే
తద్దోష పరిహారార్థం ప్రాజాపత్యత్రయం స్మృతం ॥
ఉపోష్యరజనీమేకాం బ్రంహ్మకోర్చంపిబేత్తతః
ఏతేనశుద్ధి మాప్నోతి । నాన్యథాశుద్ధిరిస్తిహి ॥

జాబాలిః

పరిషద్దక్షిణాభాగం గృహీత్వా విప్రపుంగవః ।
పాదదోషోభవత్యాశు । తస్మాదేతత్పరిత్యజేత్ ॥

ప్రాజాపత్యత్రయంకృత్వా । శుద్ధిమాప్నోతి నిశ్చితమ్ ।
పంచగవ్యంపిబేత్పశ్చా । న్నాన్యథాశుద్ధిరిష్యతే ॥

పరిషద్దక్షిణను పంచుకొనువిప్రులు మూడు ప్రాజాపత్యములు చేసి, యొకరాత్రి ఉపోష్యముండి, పంచగవ్యమును పుచ్చుకొనినతప్ప పరిశుద్ధులు కానేరరని యర్థము.

పరిషత్సభ్యులు పాపానువాదముచే పొందు దోషముల నిట్లని జెప్పియున్నారు. అందుకు పరిహారములు నయితము కఠినతరములుగ నిర్ణయింపబడియున్నవి.

దేవలః.

పాపాన్యనువదేద్యస్తు సభామధ్యేతుపాపినః
తుల్యపాపీ భవేత్సోపి నాత్రకార్యావిచారణా ॥

గాలవః

సభామధ్యే ద్విజోయస్తు । పాపాన్యనువదేన్నృణాం ।
తుల్యపాపీ భవేత్పశ్చాన్నరకం యాతిదారుణం॥
పశ్చాన్మహానదీంగత్వా । స్నాత్వాశుద్ధ జలైర్మృదా ॥
గోమయైర్మృత్తికాభిశ్చ । అష్టోత్తరశతంచరేత్ ॥
పశ్చాద్దేహవిశుధ్యర్థం । చాంద్రాయణపరాయణః ।
స్మరన్నారాయణందేవ । మనన్తమపరాజితమ్ ॥
వ్రతాన్తే పంచగవ్యేన । శుద్ధింకృత్వావిచక్షణః ।
దేయాద్ద్విజాయ గాంరేకాం । తత్పాపపరిశోధినీం ॥
తులాది సంగ్రహీత్రూణాం । మహతాం పాపినామపి ।
అనువాద భవేద్యస్తు । తత్పాపార్థఫలం లభేత్ ॥

ఈరీతిని దోషనిర్ణయమునకు పరిషత్తునకే యధికారములు గనుబడుచున్నవి. దోషనిర్ణయమునను ప్రాయశ్చిత్తముల విధించుటయందును పరిషత్సభ్యులు విశేష జాగరూకులయి మెలగుటకుగాను స్మృతికర్తలెన్నియో కట్టుబాట్లొనరించి యున్నారు. దోషభాగులగుదురని హెచ్చరించియున్నారు. కఠినతర ప్రాయశ్చిత్తముల భయము పెట్టియున్నారు. ఇన్నియు మతోద్ధరణమునకును, ధర్మరక్షణమునకును, నేర్పాటుజేసిరి.

———

అష్టమప్రకరణము

సముద్రయాయికి ప్రాయశ్చిత్తము స్మృతులయందు విధింపబడియున్నదా?

సముద్రయాయికి సంభవించగల దోషముల నిర్ణయించుటయందును అట్టి దోషునికి ప్రాయశ్చిత్తమును విధించుటయందును వెనుకటి ప్రకరణములలో మనము జూచియున్నరీతి స్మృతికారులు భిన్నాభిప్రాయులయి యున్నారు. కఠినతమములగు ప్రాయశ్చిత్తముల క్రమక్రమముగ మాన్పి ప్రత్యామ్నాయముల సూచింపుచు, ప్రాయశ్చిత్తముల విధించుటను, సామాన్యస్థితికిం దెచ్చియున్నారు.

వృద్ధపరాశరులవారు ప్రాయశ్చిత్తముల విధించుటలో "అబ్ధ్యాజీవినసంగ్రాహ్యో నిష్కృత్యాపి కలౌయుగే" అని వ్రాసియున్నారు. పరాశరులవారు కలివర్జ్యములలో "సముద్రయాత్రా స్వీకారః శోధితస్యాపి సంగ్రహః" అని వ్రాసియున్నారు ఇందువలన సముద్రయాయి ప్రాయశ్చిత్తాదులను జరపుకొనినను బహిష్కృతుడుగ పరిగణింపబడవలసి వచ్చుచున్నాడు గాన సంఘమున కనర్హుడగుచున్నాడు. ఇతని జతనుపాతకులని నిర్ణయింపబడిన వారందరును ప్రాయశ్చిత్తములచే పునీతులయి వ్యవహార్యులగుచుండగా నితడుమాత్రమేల త్యాజ్యుడగుచున్నాడని విచారించినచో నీసూత్రము సరియైనదిగ దోచక, ప్రక్షిప్తమాయను సందియమున కవకాశము గలిగించును. ఇయ్యది ప్రక్షిప్తమునుగాదు. ఇట్లు నిర్ణయించుటచేపరాశరుడు పొరపాటొనర్చెననిగాని, సమానదోషములందు సూత్రమునుసమన్వయింపజేయ లేదనిగాని జెప్పుటయు సరిగాదు. కలివర్జ్యములలోని దగుటచేత

నట్లు వర్జింపబడినదానిని చేసినందుచేత నట్టివాడు గర్హ్యుడేగాని పూజ్యుడు గానేరడని చెప్పనొప్పును. ఇదియును సరిగాదు. సముద్రయానము కలియుగమునమాత్రమే వర్జింపబడినదగుటచే పూర్వయుగముల నాచరణలోనున్నదే యని జెప్పవలసియున్నది. సముద్రయానము జతను చేర్చబడిన తదితరపాతకములుమాత్ర మన్నియుగముల యందును నిరసింపబడినవై యుండుటచే నిజముగనవియే ఘోరములగు పాతకములగుచున్నవి. ఇట్లెక్కుడయగు పాతకములు జేసినవారు సంఘమునకు పనికిరాగా నితడు మాత్రము త్యాజ్యుడగునాయని సందేహమిట బాధింపుచున్నది. అట్లయినచో పైరెండు వాక్యముల నెట్లన్వయించుకొనవలసి యుండును? ఇట్లయి యుండదగు. వారు అబ్ధ్యాజీవియని యనుటచే, సముద్రయాత్ర జేయుటయే జీవనముగా గలవాడని తలంచదగియున్నది. అందువలన నెల్లప్పుడు సముద్రముపై దిరుగుచు నిత్యనైమిత్తికకర్మల నీటగలిపెడివానికి ప్రాయశ్చిత్తమువలని ప్రయోజనమేమి? అసలుచేయుటెట్లు? కాన నట్టివాని నుద్దేశించి వ్రాయబడి యుండనోపు. ఇట్లనుటచే సకృత్సముద్రయాయి అనగా నప్పుడప్పు డెప్పుడోయొకసారి సముద్రయానము చేయువాడు తన్నియుక్తప్రాయశ్చిత్తముల పునీతుడు కాగలడనియే జెప్పదగియున్నది. ఇందుకుదార్కాణముగ బోధాయనులవారు పతితులనుగా నొనర్చు దోషముల జెప్పుటలోనే "అథ సముద్ర సంయానమ్" అని సముద్రయానము పలుమారులు జేయుటయేదోషమని మొదలిడినాడు గాని "అథ సముద్రయానమ్" అని వ్రాయలేదు. సకృత్సముద్రయానము మాట నట్లుంచెదము సముద్రసంయానమునకు సయితము ప్రాయశ్చిత్తమువిధించియున్నాడు గాన దానినివిచారించుట కర్తవ్యము.

బోధాయనుడు.

అథసముద్రసంయానమ్ – బ్రహ్మస్వన్యాసాపహరణం భూమ్యనృతం। సర్వపణ్యైర్వ్యవహారణం శూద్రసేవనమ్ శూద్రాభిజననమ్। తదపత్యత్వంచ ఏషామన్యతమం

కృత్వా, చతుర్థకాలేమిత భోజనాస్స్యురపోభ్య పేయు స్నవనానుకల్పం। స్థానాసనాభ్యాం విహరంత ఏతే త్రిభిస్తు వర్షైరపహంతిపాపం ॥

ఇట్లు సముద్రయానమాదిగ జెప్పబడిన నీయేడు దోషముల జేసినవారును నాలుగుసారులు(దినమునకు)భోజనముచేయ నలవాటు పడినవారైనచో, నాలవసారి మాత్రము మితమగు భోజనముచేయుచు మిగిలిన మూడుసారులును స్నానముజేసి కొంతకాలము నిలుచుండియు, కొంతకాలము కూర్చుండియు కాలముగడుపుచు మూడుసంవత్సరములు దీక్షబూని చరించిరేని, వారిపాపములు నశింపగలవని దీనియర్థము.

ఈకాలమున నింతటి కఠినమగుప్రాయశ్చిత్తము చేయదగినంత బలకాయు లెచటనున్నారు. పాపనాశనమగులోపల దేహనాశనమగుట సత్యము. అందుచేతనే కాలజ్ఞుడగు బోధాయనులవారే ప్రాయశ్చిత్తముల కాలానుగుణముగ తగ్గింపవలెనని యిట్లని వ్రాసియున్నాడు. “ప్రాయశ్చిత్తవిధానంచ । విప్రాణాం మరణాంతికమ్” అను పరాశరుల వారి కలివర్జ్యములలోని వచనానుసరణి.

“శరీరంబల మాయుశ్చ । వయః కాలంచకర్మచ,
సమీక్ష్యధర్మ విద్బుద్ధ్యా । ప్రాయశ్చిత్తాని నిర్దేశేత్॥

అని బోధాయనులవారు నిర్ణయించినారు. అనగా ప్రాయశ్చిత్తము నిర్ణయించునపుడు, పాతకముజేసిన వాని శరీరస్థితి, బలము, వయస్సు, మున్నగునవి ముఖ్యముగ నాలోచించవలసినట్లు విధించియున్నారు.

ఇందుకుం దార్కాణముగ దానేసముద్రసంయాన దోషమునకై విధింపబడియున్న త్రైవార్షిక ప్రాయశ్చిత్తమును నెరవేర్చలేని వారికిగాను తత్ప్రత్యామ్నాయముగ నేకాదశ కృచ్ఛ్రముల నేర్పరచియున్నాడు. ఈపదునొకండు కృచ్ఛ్రములును ఆమూడు సంవత్సరముల కాలములలో నెరవేరవలసినట్లు జెప్పఁబడియున్నవి. వీటిప్రకా

రము. 99 ప్రాజాపత్యములును. 9 చాంద్రాయణములును జరుపబడవలసిన ట్లేర్పడుచున్నవి. ఇవియును కఠినమని యెంచి ఆపస్తంబుఁడు ప్రాజాపత్యము జేయలేనివారికి తత్ప్రత్యామ్నాయ మిట్లు నిర్ణయించియున్నాడు.

ప్రాజాపత్య వ్రతాఽశక్తా ధేనుందద్యాత్పయస్వినీం ।
ధేనోరభావేదాతవ్యం ॥ తుల్యంమూల్యం నసంశయః ॥
ధేనుః పంచభిరాఢ్యానాం । మధ్యానాం త్రిపురాణికం ।
కార్షాపణైకమూల్యాహి । దరిద్రాణాంప్రకీర్తితా ॥

1910

అనగా ప్రాజాపత్యమును జేయనశక్తుడయినవాడు పాలనిచ్చు గోవు నొకదానిని దానమిచ్చినం జాలుననియు, అట్లొసంగుటకు గోవులు లేనివాడు గోమూల్యమునకు సమాన ధనము నిచ్చినం జాలుననియు దీనియర్థము. ఇటులనే చాంద్రాయణమునకు 8 గోదానములు ప్రత్యామ్నాయముగ విధింపబడియున్నవి ఈగోమూల్యము పేదవాడైన నెట్లొసంగగలడని ప్రశ్నించుకొని యిట్లనినిర్ణయించిరి. గోమూల్యమును మూడువిధములుగ నిర్ణయించిరి. పేదలకొకతీరునను, మధ్యమజీవుల కొకతీరునను, ధనవంతులకొక తీరునను నిర్ణయించిరి. ఎట్లన, ధనికుడగువాడు గోమూల్యమునకు గానుఐదునాణెములును మధ్యమ జీవనముగలవాడు మూఁడుపురాణములును, దరిద్రుడొక కార్షాపణమును నివ్వవలయునని విధించిరి. ఇందు చెప్పబడిన నాణెము లెవ్వియో తెలియుటలేదు, గాని పురాణమనగా 80గవ్వలు విలువగల నాణెమనియు, కార్షాపణమనగా పదియారు పణముల నాణెమనియు, పణమనగాముప్పదిరెండుగురివెందగింజల యెత్తుగల బంగారునాణెమనియు మానము. కావున ప్రాజాపత్యమును చేయలేని పేదవాడు ఒక కార్షాపణమనగా ౫౧౨ గురివెందగింజలయెత్తు బంగారమును గోదాన ప్రత్యామ్నాయముగా నిచ్చుకొనవలసినట్లు ఆపస్తంబులవారు నిర్ణయించినారు. ఇంతధన మొకపేదవాడీయ గలిగియుండునా యనునది విచారణీయాంశము. కాని ఆపస్తంబునికాలములో బంగారెంత విరివిగ దేశ

ములో వాడుకలోనున్నదో మనము జెప్పలేము. పేదవాడే యింత బంగారము నీ కాలములో నూరురూపాయలకు సరియగు బంగారము నాకాలమున దానము చేయగలిగియుండెనని తలంపబడినప్పుడు అప్పటి దేశస్థితి బంగారుతోదులదూగుచుండి యుండునని జెప్పక తప్పదు. ఈకాలమున నంత ధనము సయితమివ్వ లేరుగదా చేయదగినదేమని విచారించినచో హేమాద్రి, (365 పుటలో) తత్ప్రత్యామ్నాయముగ పుణ్యానదీ జలమ్ములగ్రుంకులిడినంజాలునని వ్రాసియున్నాడు.

శ్లో॥ భాగీరథీచయమునా । నర్మదాచసరస్వతీ ।
గోదావరీ కృష్ణవేణీ । తుంగభద్రాపినాకినీ॥
మలాపహారీ భీమరథీ । మంజులాభవనాశినీ ।
అఖండాచైవకావేరీ । తామ్రపర్ణీమహానదీ॥
ధనుష్కోటీ ప్రయాగశ్చ । గంగాసాగరసంగమః ।
ఏతాః పుణ్యతమాః నద్యః । దర్శనాత్పాపహారిణీః॥
స్పర్శనాన్మోక్షదానృణాం । స్నానేముక్తి ప్రదాస్మృతాః ।
ఏతాసుస్నానమాత్రేణ పూతోభవతిమానవః॥
అతఏవ ప్రాజాపత్య కృచ్ఛ్రాచరణే అశక్తస్య తత్ప్రత్యామ్నాయ గోదానే చాశక్తస్య నదీస్నానమేవ కలౌయుగే సమీచీనం । అతో నదీస్నానమేవ వయంబ్రూమః ॥

అని జెప్పంబడియుండుటచే స్మృతులయందు సముద్ర సంయానమునకు త్రైవార్షిక ప్రాతాశ్చిత్తము విధింపబడి యున్నదనియు, తత్ప్రాయశ్చిత్తమును జరుపుట కశక్తులగువారికి ప్రాజాపత్యములు విధింపబడియున్నవనియు, నందుకు నశక్తులగువారికి గోదానములును, అందుకు నశక్తులగువారికి పుణ్యానదీస్నానమును విశోధనముగ జెప్పబడియున్నదనియు స్పష్టము కాగలదు. కావున సముద్రసంయానము వలన గలుగు పాతకము పుణ్యానదీ జలస్నానమున నశించునని భావము. దోషనిర్ణయ ప్రకరణమున సముద్రయానము నుపపాతకములలో జేర్చవచ్చునని జెప్పబడి యున్నదిగదా, అట్లు ఉపపాతకకులుగ

నిర్ణయింపబడినచో ప్రాయశ్చిత్తము గలదా యని విచారింపవలసి యున్నది.

యాజ్ఞవల్క్యస్మృతియందు.

ప్రాణాయామశతం కార్యం । సర్వపాపాప నుత్తయే
ఉపపాతకజాతానా । మనాధిష్ట స్యచైవహి॥

స్మృత్యంతరమున.

దశప్రణవసంయుక్తైః । ప్రాణాయామైశ్చతుశ్శతైః
ముచ్యతే బ్రహ్మహత్యాయాః । కింపునశ్శేషపాతకైః॥

అని చెప్పబడియున్నది. అనగా దశప్రణవములతో గూడినదగు ప్రాణాయామమును నాలుగు వందలసార్లు నిష్ఠులయి జపించినచో మహాపాతకములగు బ్రహ్మహత్య పాతకములు సయితము నశించిపోవునుగాన నితరపాతకములను గురించి చెప్పవలసినదేలేదు. విష్ణుస్మృతియందు సముద్రయానమును మలినీకరణములలో జేర్చి తప్తకృచ్ఛ్రము విశోధనముగా వ్రాసియున్నాడు.

ఇచ్చట ముఖ్యముగ విచారింపవలసిన విషయ మింకొకటి గలదు. పైజెప్పబడిన దోషములు నిర్ణయించుటలోగాని, తద్దోషపరిహారములగు ప్రాయశ్చిత్తముల విధించుటలో గాని సముద్రయానమెందువలన దోషమగుచున్నదనియును, అట్టిదోషమెట్లు బాయుననునదియును స్పష్టముగ వివరింపబడి యుండలేదు. అదియే యీ చర్చకంతికును ప్రాధాన్యమగు విషయము. సముద్రయాయికి నాలుగు దోషము లాపాదింపవచ్చునని తోచుచున్నది. మొదటిది నిత్యకర్మలు నిర్వర్తింపబడక పోవుటవలన గలుగుదోషము. రెండవది, భుజించరానివారియన్నమును భుజించుట, మూడవది భుజించరాని పదార్థములను భుజించుట, నాల్గవది మతాంతరులతో (మ్లేచ్ఛుల) సహవసించుట. ఈనాలుగు దోషములు మనదేశములో నున్నప్పుడు సయితము గలుగ నవకాశము గలిగినవే యయ్యున్నవి. ఇందొకొక్క దాని దోషపరిమితియు, విశోధనమును, జూతము:—

నిత్యకర్మలయందు లోపముగలిగినట్లయిన.

"స్మృతిరత్నాకరమున"

శంఖః.

దినద్వయే త్రిరాత్రం (అభోజనం) స్యాత్కృచ్ఛార్ధంతు దినత్రయే
దశాహేకృచ్ఛ్ర మేకం స్యాదూర్ధ్వం చాంద్రాయణస్మృతమ్ ॥

అని యున్నది.

గాన రెండుదినములు నిత్యకర్మలు లోపించినచో మూడు రాత్రులు భుజించరాదనియును, మూడుదినములు లోపించిన కృచ్ఛార్ధమును, మూడుదినములు మొదలు పదిదినములవరకు నొక కృచ్ఛ్రమును, అంతకు పయిబడిన చాంద్రాయణమును విశోధనములుగ విధింపబడి యున్నవి.

ఇది బ్రహ్మచారులకు, గృహస్థులకు సమానము. ఇకప్రత్యేకముగ గృహస్థులకు విశేషము నిత్యౌపాసనముగలదు. (త్యక్తాగ్ని) ఔపాసనపరిత్యాగుల విషయమున.

దేవలః.

ఔపాసనపరిత్యాగీసురాపీత్యుచ్యతేబుధైః
నకర్మార్హోభవేచ్చాత్ర శూద్రవివనసంశయః॥

జాతుకర్ణః

యస్తుస్థితాయాం భార్యాయామగ్నిం త్యజతిమూఢధీ
అనగ్నిక ఇతిఖ్యాత స్సర్వధర్మబహిష్కృతః

మార్కండేయః.

ద్వ్యబ్దంత్ర్యబ్దం బహువర్షా న్వాయస్త్యక్త్వాగ్నిం ప్రవర్తయేత్।
సవిప్రోమద్యపైస్తుల్యః। ప్రాయశ్చిత్తం సమర్హతి॥
మాసిమాసిచరే త్కృచ్ఛ్రం। ప్రాజాపత్యం విశోధనం॥

ఇందు స్నానము, సంధ్య మున్నగునవి తానెచటనున్న నచట జరుపుకొనవచ్చునుకాని, ఔపాసన మట్లుగాదు. అందువలన ఔపాసన త్యాగము సంభవించుటంజేసి అట్టివాడు సురాపానము జేసిన వాడగు చున్నాడు. అనగా నంతటి దోషము ప్రాప్తించునని భావము

కాన సురాపానమునకు విధింపబడు ప్రాయశ్చిత్తములో సగము వీనికి విధింపబడవలసి యున్నది. ఒక్కొకనెలకొకొక్క కృచ్ఛ్రమును జరిపి పిమ్మట ప్రాజాపత్యమును జేసినచో నీపాతకము దొలంగగలదని దీనిభావము.

భుజించరానివారి యన్నమును భుజించినందుకు:—

భుజించరాని పదార్థమును భుజించినందుకు:—

విశోధనములు తప్తకృచ్ఛ్రము, పంచగవ్యప్రాయిశ్చిత్తము, విధింపబడియున్నవి:—

ద్విజులు భోజనము చేయరాదని నిషేధింపబడిన జాతులు అంత్యవర్ణములు మ్లేచ్ఛులు, చండాలురు.

ద్విజులయినను వారివారి వృత్తులంబట్టి పెక్కండ్రు ద్విజులనపాత్రేయులుగను పెక్కండ్రుద్విజులయిండ్ల భుజించరాదనియును వ్రాసి యున్నారు. వైద్యనాధీయమున.

చికిత్సకాతుర క్రుద్ధపుంశ్చలీ మత్తవిద్విషాం
క్రూరోగ్రపతిత వ్రాత్యదాంభికోచ్ఛిష్టభోజనమ్॥

స్మృతిసంగ్రహే.

భిషజోనుపనీతానామంథస్య పతితస్యచ।
వేదాధ్యయనహీనస్య। కన్యా విక్రయిణస్తధా॥

ఇటులనే గ్రామ పౌరోహితులను, పూటకూళ్లమ్మలను, మున్నగు వారల నెందరినో జేర్చియున్నారు. వీటిని గమనించుట యన్నమతము త్యజించుటయే.

పరదేశ నివాసము.

చండాలాది సంపర్కము.

పరదేశమనగానేది పరదేశ నివాసమున మతప్రవర్తకునికి గలుగు పాపములేవని విచారింపవలసియున్నది. ఇటస్వదేశమనగా స్వమతస్థులు నివసించుభూమి. మనమతమేది యని విచారించుట

యిచట ననవసరము. మనమతము ఆర్యమతము మనము ఆర్యులలో గలిసి ఆర్యులమయితిమి. మొట్ట మొదట ఆర్యులు నివసించిన భూమి హిమాలయమునకు వింధ్య పర్వతమునకు మధ్యగల ప్రస్తుతపు ఉత్తర హిందూస్థానమే యగుటంజేసి "ఆర్యావర్తః పుణ్యభూమిర్మధ్యే వింధ్య హిమాలయా" అని చెప్పుకొని యున్నారు. అంతకుమించిన భూభాగమునకు ఏమిపేరని ప్రశ్నించుకొని వారొకటి నిర్ణయము జేసికొనిరి. "అత ఊర్ధ్వం మ్లేచ్ఛ దేశవ్యవహారః ॥" అనగా ఆర్యావర్తమునకు భిన్నమయినదేశము మ్లేచ్ఛదేశమని పేరు పెట్టిరి. గనుక మ్లేచ్ఛదేశమనగా మ్లేచ్ఛులచే నివసింపబడుదేశమని యర్థము. మ్లేచ్ఛులనగా మనమతమునకు జేరనివారు. ఇందువలన హిందూదేశములో ఆర్యావర్తముగాక మిలిగిన భాగమంతయు, ప్రపంచములో మనకు దెలిసియున్న యితరదేశములును మ్లేచ్ఛదేశములగుచున్నవి. పరదేశములనుండెడి వారికి స్మృతులలో మ్లేచ్ఛదేశముల నివసించువారికి గలుగునని జెప్పబడియున్న దోషము గలుగుచున్నదని పైమ్లేచ్ఛదేశ నిర్వచనమువలన సాధింపదగియున్నది.

మనుస్మృతిలో మ్లేచ్ఛదేశమిట్లని నిర్వచింపబడినది.

కృష్ణసారస్తు మృగోచరతియత్ర స్వభావతః
సజ్ఞేయోయాజ్ఞియో దేశోమ్లేచ్ఛదేశస్తతః పరః ॥

కృష్ణసార మృగమెచ్చట స్వభావతః తిరుగుచుండునో అయ్యది యజ్ఞదేశమనియు తక్కినది మ్లేచ్ఛదేశమనియుజెప్పి, కొంతవరకు దేశమును విశాలముచేసినాడు. ఆర్యావర్తములోనే గాక అనేకములగు నితరచోట్ల సయితమీమృగము దిరుగుచుండుట మనము జూచుచునేయున్నాము గాన నట్టి దేశములన్నియు యిప్పుడు మనదేశములే యగుచున్నవి. ఈమృగము ఆఫ్రికాఖండవాసిగ మాత్రము గనుపించుటలేదు. బ్రిటనులవిజ్ఞానసర్వస్వములో (Enclyclopediu Britanica VolIX) నీ జంతువును గురించి వ్రాయుచు నిదే యభిప్రాయ మిచ్చి

యున్నారు. గ్రీకుదేశ పురాతన గ్రంథముల వలన నిదిరోముఱసుచే నాదేశమునకు గొంపోబడినట్లు దెలియుచున్నది.

ఈవిధముగ నిర్ణయింపబడిన మ్లేచ్ఛదేశముల నివసించుట నిషేధింపబడినది. ఇందుకు ప్రాయశ్చిత్తములు సయితము విధించి యున్నారు.

సింధుసౌవీర సౌరాష్ట్రాన్ । తథా ప్రత్యంతవాసినః।
అంగవంగకళింగాశ్చ । గత్వాసంస్కారమర్హతి ॥

అని బోధాయనుడు వ్రాసియున్నాడు. అనగాసింధుదేశము, సౌరాష్ట్రదేశము, అంగదేశము, వంగదేశము, కళింగ దేశములకుం బోయిన ఆర్యులు పునః సంస్కారము చేసికొనవలసి యున్నారని దీనియర్థము. ఇది వినినపయి నేమి జెప్పవలసి యున్నదో తోచుట లేదు. వింధ్యపర్వతమునకు దక్షిణముననున్న దేశముల సంగతి మనకు దెలిసియేయున్నది. ఉత్తరముననున్న సింధుదేశమేల యిందున జేర్పబడెనో తెలియరాదు. మఱియు నీకాలమున నీదేశములన్నియు ఆర్యమతము చేతనే నిండిపోయి యున్నవి గనుక నీ వచన మీకాలమున నన్వయించనేరదు.

మాసం కారాగృహేవాసో । నాభిర్యాత్రా దినత్రయం ।
మ్లేచ్ఛావాసేతథాపక్షం । యోవసేత్సతుపా ః

అని వ్రాయబడియున్నది. ఇందువలన సముద్రయాత్ర మూడు దినములకు మించకున్నచో ప్రాయశ్చిత్త మవసరము లేదనియు నెక్కువ దినములైన ప్రాయశ్చిత్తము జేసికొనుటకు వీలు లేదనియు కొందఱనెదరు. ఈ శ్లోకమును కారాగృహ బద్ధులగు ద్విజుల కొఱకు వ్రాయుచు, నెలదినములు కారాగృహ వాసము చేసినను, మూడు దినములు నావయాత్ర చేసినను, మ్లేచ్ఛదేశమున పదియైదు దినములు కాపురమున్నను సమానమగు పాతకమును బొందుదురని వ్రాసియున్నారు. ఇంతవరకే దీని యభిప్రాయముగాని నౌకాయాత్ర మూడుదినములవరకే యని గాదు. అట్లయినచో కారాగృహమున

నెలకన్న నెక్కుడుకాలముండు వానికిని, మ్లేచ్ఛదేశమున నొక పక్షమునకన్న నెక్కుడుదినములు వసించువానికిని సయితము ప్రాయశ్చిత్తము లేకపోవలసివచ్చును. ఇందువలన మ్లేచ్ఛదేశమున 15 దినములున్నవానికి పైఁబేర్కొనబడిన పాతకులలో నొకనికి విధించబడిన "మాసోషితద్విజాతౌతు । ప్రాజాపత్యం విశోధనమ్।" అను హేమాద్రి వచనానుసరణి ప్రాజాపత్యము విశోధనముగ నెన్నదగియున్నది. ఒకపక్షమునకన్న నెక్కుడు కాలము మ్లేచ్ఛదేశముల నున్నచో ప్రాయశ్చిత్త మధికముగ జెప్పబడియున్నది. ఒకసంవత్సరము మొదలు అయిదు సంవత్సరములవరకు మ్లేచ్ఛదేశమున నున్నవానికి దేవలుఁడు "కృచ్ఛ్రమేవ సహోషితే" అని యొక కృచ్ఛ్రమును విధించియున్నాఁడు, అంతకు మించినచో:—

శ్లో. మ్లేచ్ఛైస్సహోషితోయస్తు పంచప్రభృతివింశతి ।
వర్షాణి శుద్ధిరేషోక్తా । తస్యచాంద్రాయణద్వయం॥ అని

అయిదుమొద లిరువది సంవత్సరముల వరకు మ్లేచ్ఛదేశమున నివసించిన వారికి రెండు చాంద్రాయణములు విధింపబడియున్నవి.

ఇప్పుడు మ్లేచ్ఛదేశవాసమువలనిదోషములు, తత్ప్రాయశ్చిత్తములు విచారింపబడినవి. ఇఁక చండాలసంపర్కము విచారణీయాంశము. ఇది కేవల మీకాలపు నావయాత్రలకు సంబంధించు ప్రశ్నము. పూర్వకాలమున 'నావలు' అను పదమే యితరదేశీయు లెరుంగరు. నౌకానిర్మాణము, ఓడలనడుపు శాస్త్రము హిందువులకు మాత్రమేదెలిసియుండుటచేత మతమందలికట్టుబాట్లలో శాస్త్రములు సయితము గుప్తములయిపోయినవి. అంత్యజాతివారలకు నిట్టి శాస్త్రములు తెలియనే తెలియవు. తెలిసిన వారెల్లరు నుత్తమవర్ణములలోనే జేరియున్నారు. కావున నౌకలయందు చండాలభయము లేకపోయెను. ఈకాలమున నౌకలలో వీరే యెక్కువమంది పని

పాటలు జేయుటచే నిది నూతనముగ మన కడ్డము వచ్చుచున్నది. ఇతర మతములవారి సంపర్కమునకన్న మన మతమువారగు చండాలురసంపర్క మెక్కుడు దోషయుతమాయని ప్రశ్నింపవచ్చును. ఇతర మతములవారు మనకు భ్రాతలవంటివారు గాన సమానులు. మన మతములోఁగల విభాగములలో మన మనుష్ఠింపవలసిన విధుల నెరవేర్చకున్నచో మనయందు దోషము సంభవించుచున్నది. అట్టి దోషమును సరిపరచుకొననట్టి వారిని సరిపరచుకొనునట్లు చేయుటకయి మనము చేయుకార్యములే వర్ణభేదముల నేర్పరచుచున్నవి. కావున చండాలునికిని ద్విజునికిని కావలసినంత యెడమేర్పడుచున్నది. అయిన నింతపెద్దవిషయమును జర్చింపనిది యదనుగాదు. చండాల సంపర్కమునకు ప్రాయశ్చిత్తమేమి చెప్పబడియున్నదియు విచారించి చూచినంజాలును.

ఇందుకు దేవలుడు "చండాలైస్సహసంపర్కే ప్రాజాపత్యం విశోధనమ్" అని ప్రాజాపత్యమును విధించియున్నాడు.

స్మృతులవలన సకృత్సముద్రయానము పాతకమా? కాదా? యనునది దేలలేదు. సముద్రసంయానము పాతకమని తెలియుచున్నది. ఇందుకు ప్రాయశ్చిత్తములు జెప్పబడియున్నవి. మఱియు సముద్రయాయికి కలుగగల యితరదోషములను వేరుపరచి యాలోచించినను ప్రతియొక దోషమునకును ప్రత్యేకముగ ప్రాయశ్చిత్తములు విధింపబడియున్నవి.

నవమాధ్యాయము.

పురాణములవలన విదేశగమనమును గురించి మనకేమి తెలియుచున్నది.

మహాభారతములోని సభాపర్వమువలన పాండవులు రాజసూయయాగము జేయుటకు మున్ను దిగ్విజయార్థముగ నానాదేశము

లకు పోయిరని తెలియుచున్నది. ఇందు వీరు చీనాదేశము బర్మా మున్నగు దేశములకు పోయిరని తెలియుచున్నది. ఇన్నియేల ? ధృతరాష్ట్రుని భార్యయగు గాంధారియొక్క పుట్టునిల్లు అపగానస్థానము లోని దగుటచే విదేశగమనమని చెప్పుటయేల ఆర్యులు విదేశసంబంధమునుగూడ గలిగియున్నారని చెప్పవలసియున్నది. ఇందు సముద్రయానసంబంధము లేకపోవుటచే మనక ప్రస్తుతమందుమో అర్జునుడుతన యాత్రలలో దర్శించిన ద్వీపములను సముద్రయానముచేయ నిదే యెట్లు చేరగలిగియుండెను. ఆదిపర్వములో అగస్త్యతీర్థము పులోమి తీర్థము మున్నగు ద్వీపముల దర్శించినట్లు జెప్పబడియున్నది. మఱియు రామాయణము బాలకాండలో సగరచక్రవర్తి అనేక దేశములనేగాక హిందూమహా సముద్రమునందలిద్వీపముల నెన్నింటినోజయించినట్లు చెప్పబడియున్నది. శ్రీకృష్ణుని కుమారులు ఆల్టాయిపర్వతములకు నుత్తరముగానున్న దక్షిణ సైబేరియాలోని వజ్రపుర సింహాసనము నధిష్ఠించిరని హరివంశమున విష్ణుపర్వమున జెప్పబడియున్నది. అనిరుద్ధుడు పాకన్యను వివాహమాడినదెచ్చట ? ఐగుప్తములోని శోణపురమున కధిపతియగు బాణునియింటగదా. ఉలూపియొక్క జన్మదేశము పాతాళమని జెప్పబడినది. పాతాళమనగా ప్రకృతపు అమెరికా దేశమే గదా! హూణ, శక, యవన బాహ్లిక, హైహయులెవరు ? హైందవులనుండి కులభ్రష్టులయిన క్షత్రియవంశజులేగదా. బర్బర, పహ్లవ, కాంభోజ, దేశములేవి? హిందువులచేజయింపబడి హిందూదేశమునకాధేయరాష్ట్రములుగ నుండినవేగదా. (మనుస్మృతిజూడుడు) భారతమున ఆదిపర్వమున పురూరవచక్రవర్తి మహాసముద్ర మధ్యస్థితములగు 13 ద్వీపములకు అధిపతియని జెప్పబడియున్నది. ఈరీతిని పంచమవేదమనబడు మహాభారతమున నెన్నియో జెప్పబడియున్నవి. సాక్షాన్మహానుభావుండగు శ్రీహరియొక్క వంశ చరిత్రమని పూజింపబడుహరివంశమునందు పొందుపరచబడి యున్నవి. ఇవి యన్నియు పుక్కిటి పురాణములందమా. మనము పురాణములను సయితము ప్రమాణములుగా నెంచుచుండుటచే నట్లనుట సాహసము. పురాణములలో జెప్పబడిన దేశములును, పట్టణములును హిందూదేశములోని భాగములే యయ్యుండనోపునని యందమా భూగోళ శాస్త్రము మన కడ్డము వచ్చును. సింహళము పంజాబు దేశమునకు దిగువను, వింధ్యపర్వతములకు పైగనున్న యొక భూభాగమని జెప్పబూనిన చరిత్రకారుని గతియే మనకును ప్రాప్తించును. భిన్నదేశములయినను నానయాత్రచేయ నవసరములేక భూమిపయిన నడచిపోయి యుండవచ్చునని యూహింపరాదాయని యందురా "త్రిదశసముద్రాయాద్వీపా ఉస్నాన్ పురూరవః" అను దానికేమని యర్థము జెప్పనగు. ఇట్లు విదేశగమనమును సముద్రయానమును మనపురాణములలో ననేక చోట్ల వివరింపబడి యున్నవి.

దశమాధ్యాయము

మనదేశపు ప్రస్తుత దుస్థితిం దెలిసికొనగలిగిన ప్రతివారును మన మీగతికి వచ్చుటకు గారణములు చరిత్రజ్ఞానములేకుండుట శాస్త్రజ్ఞాన మడుగంటుటయ యని జెప్పక తప్పదు. తనస్థితిని యెదటస్థితిని దెలిసికొనకనే యేపనినైనను జేయనుంకించరాదు. మున్ముందు మన తోడివార లెటులున్నారు? మన మెటులున్నామని యరయుట మనకు కర్తవ్యము. అందునకు మనమన్యదేశముల కేగకతప్పదు. చాలినంత లౌకికజ్ఞానము మనకులేదు. వలసినంత జ్ఞానమును మనము సంపాదించుకొననిదే మనము బాగుపడలేము. మనము బాగుపడుటయే మన దేశము బాగుపడుట. కావున మనదేశము వృద్ధికిరావలెనన్నచో మనము జ్ఞానవంతులము కావలెను. అట్టి జ్ఞానాభివృద్ధికిందగు మార్గముల నరసి తెలిసికొనుటకయి మనమన్నిదేశముల కేగవలసి యున్నాము. మనను పాలించు

చక్రవర్తియగు జార్జి సార్వభౌముడు ద్వీపాంతరమున నున్నవాడు. ప్రభువు దేవస్వరూపుడు. "నావిష్ణుః పృథివీపతి" అను నార్యోక్తి గలదుగదా! వారి దర్శనలాభమును పొందుటకును, తన్మూలమున మనకష్టనిష్ఠురముల వారికి నివేదించుకొని వారివలన తగు వరములం బడసి యానందించుటకును సయితము మనము ద్వీపాంతరముల కేగవలసియున్నాము. ఉదయాద్యస్తమయ పర్యంతము మనకు గావలసిన ప్రతిపదార్థమునకు నన్యదేశముల కాసించి, దీనస్థితిని దోసిలొగ్గవలసియున్నాము. ఈహైన్యమును బాపుకొనుటకుందగు సులభోపాయములం దెలిసికొనుటకయినను మనము విదేశముల కేగకతప్పదు. కరుణాసముద్రుండగు సర్వేశ్వరుడు మన భూమియందు బంగారమును పంటజేసియున్నాడు. నవవిలసిత సరోజయుతమ్మగు సరోవరంబున వసించియు మండూకంబేగతి యటువలెనే నవ్యార్జిపుంగమ్ము తావుల గ్రహింపలేదో మనదేశమ్మునవ భూగతమ్మయిన పాషాణనిధినిక్షేపముల నెఱుంగలేని వారమైతిమి. మనలను మనము దెలిసికొనుటకును మనదేశనైసర్గికముల మనమెరుంగుటకును మనమన్యదేశసంచారము జేయవలసియున్నాము. అట్టిస్థితియందు ఏలకో విదేశముల కేగరాదని మనావారడ్డుపెట్టుచున్నారు. కాలచక్రము తిరుగుటలో మనదేశము వైపునకు దివ్యజ్ఞానోదయ కాలము సమీపించుచున్నది. ఇది యరుణోదయకాలము సుముఖముగనున్నది. అంతకంతకు సంతమసంబంతరింపవలసినదే. గడియజరిగిన కొలందిని తేజోవంతమగుచునేయుండును. అజ్ఞానజీమూతవ్రాత మడ్డుపడినను వేదమయుండగు ప్రభంజనుండు విజృంభించుటంజేసి సుప్రభాతము వర్ధిల్లగలదు. ప్రకృతిసహజములగు వృద్ధిక్షీణతలు కెవ్వరుత్తరవాదులు? వృద్ధియైన పాదపము క్షీణించుటయు, క్షీణించినదెల్ల నూతనాంకురముల బొడసూపి యథారీతి విస్తరించుచుండుటయు నైజము. సిరిరామోకాలోడ్డుటేల ? మనకీకుతర్కమేల ? మనవేదములా ! వలదని ఖండించలేదు. స్మృతులా యథోచితరీతి పదింట పదునకొండని 'యనుచున్నవి. పురాణములా చేసిచూపి, చేయుమని చెప్పువాని రీతినున్నవి. ఇకనడ్డమా పూర్వాచారమే. ఇప్పటి నవీనాచారము సయితము కొన్నాళ్లకు పూర్వాచారము కాగలదే. ఏ పూర్వాచారమయిన నొకప్పుడు నవీనాచారమై యేతీరవలయును. సమయాచారముల బయలుపెట్టుడు. సమయజ్ఞులగు వేదవిదులు, ధర్మశాస్త్రవేత్తలు, దేశాభిమానులయి పూర్వాచారముల ననుసరించి ప్రకృతమును నిర్మించుటకు కర్తలు. పూర్వులగునార్యులుపడినశ్రమలదలపోయుడు. వారియుద్దేశ్యముల నూహింపుడు. వారొసంగిన మతాధికారముల, కాలానుగుణముగ నుపయోగింపుడు. చేయదగినది, చేయుడు అని మధురరుతములు మిన్నుముట్ట ప్రభాతసమయ విహంగములు శ్రావ్యంబగు సంగీతమును పాడుచున్నవి. ఓ ఆర్యకులశేఖరులారా ! వినుడి !! వినుడి !!! ఇంకను నజ్ఞానాంధకార మగ్నులైయుండనేల? దివ్యదృష్టుల సుప్రభాతముం జూడుడు ! చూడుడు !

END OF
TITLE